Ազգ
Azg armenian daily
12 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2002 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 26 (2471)

«Միգրոնը» հաղթեց «Դավիդոֆին»

«Դավիդոֆ» ծխախոտի արտադրությամբ զբաղվող «Ռեմսմա» ընկերությունը, ինչպես հայտնի է, դատական հայց էր ներկայացրել հայկական «Միգրոնի» դեմ՝ պահանջելով Բենիլյուքսի երկրների շուկայում արգելել հայկական էլիտար ծխախոտի վաճառքը: Պատճառաբանությունն էր, թե «Միգրոնն» ապրանքային նշանների որոշակի նմանություն ուներ «Դավիդոֆի» հետ, ինչը, ըստ վերջինս արտադրող ընկերության, շփոթություն է առաջացնում սպառողների մեջ:

«Միգրոնի» փաստարկներին այս հարցի առնչությամբ մեր հասարակությունը տեղյակ է: Երեկ ընկերությունից տեղեկացանք, որ դրանք հիմնավոր է համարել նաեւ Ամստերդամի տնտեսական գործերով դատարանը, որը դատավոր Օրդիո դե Կաստրոյի գլխավորությամբ մերժել է «Ռեմսմայի» պահանջը՝ հիմնավոր փաստարկներ չներկայացնելու պատճառաբանությամբ:

Փաստորեն, սա հայկական արտադրանքի իսկապես լուրջ հաղթանակն է միջազգային շուկայում, որը նախանձելի օրինակ պետք է դառնա մեր մյուս արտադրողների համար:

Ա. Մ.

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

«Թբիլիսին երբեք Հայաստանի անվտանգության դեմ քայլեր չի ձեռնարկի»

Վարդան Օսկանյանը վրաց-ադրբեջանա-թուրքական համաձայնագրից անհանգստանալու հիմքեր չունի

ԹԲԻԼԻՍԻ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վրաստանի արտգործնախարար Իրակլի Մենաղարիշվիլին այսօր հայտարարել է, որ «Վրաստանը երբեք Հայաստանի անվտանգության դեմ ուղղված քայլեր եւ գործողություններ չի ձեռնարկել ու չի ձեռնարկի»: Ելույթ ունենալով Թբիլիսիում կայացած մամուլի ասուլիսում, նախարարը «բացարձակապես անհիմն» է համարել մի շարք զանգվածային լրատվամիջոցների այն հաղորդումները, թե զենքի, թմրանյութերի մաքսանենգության եւ ընդհատակյա գաղթի դեմ պայքարի հարցերի շուրջ Վրաստանի, Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի միջեւ համագործակցության մասին մշակվող համաձայնագիրը իբր «կարող է վնաս հասցնել Հայաստանի շահերին»:

Մենաղարիշվիլին նշել է, որ «այժմ մի շարք պատճառներով հնարավորություն չկա այդպիսի համաձայնագիր ստորագրել քառակողմ ֆորմատով Հայաստանի մասնակցությամբ», բայց վաղ թե ուշ այս կամ այն ձեւով Հայաստանը «կմիանա տարածաշրջանում զենքի, թմրանյութերի ապօրինի շրջանառության եւ ընդհատակյա գաղթի դեմ պայքարի ջանքերին»:

Իր հերթին Հայաստանի արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանն ասել է, որ «այսօր Իրակլի Մենաղարիշվիլու հետ կայացած հանդիպման ընթացքում քննարկվել է վրաց-ադրբեջանա-թուրքական այդ համաձայնագրի ստորագրման հետ կապված հարցը, եւ կայացել է մտքերի փոխանակություն»: «Մենք անհանգստանալու հիմքեր չունենք այդ համաձայնագրի ստորագրման առնչությամբ», նշել է այցով Վրաստանում գտնվող Հայաստանի արտգործնախարարը:

Վարդան Օսկանյանը նշել է, որ «գոհ է Իրակլի Մենաղարիշվիլու հետ կայացած հանդիպման արդյունքներից, որի ընթացքում ընդգծվել է երկկողմ հարաբերությունների եւ դրանց կայունության պահպանման կարեւորությունը, քանի որ, հակառակ դեպքում, կարող է խախտվել տարածաշրջանի հաշվեկշիռը»:

Վարդան Օսկանյանը հույս է հայտնել, որ Վրաստանի ղեկավարության հետ իր հանդիպումները «նոր ազդակ կհաղորդեն երկու երկրների համագործակցության զարգացմանը»:

ՖՐԱՆՍԻԱ

Նախագահ Շիրակը հայտարարեց իր թեկնածությունը 2-րդ շրջանի համար

Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը երեկ Ավինյոն քաղաքում հանդիպման ընթացքում ընտրողներին պաշտոնապես հայտարարեց իր թեկնածությունը նախագահական 2-րդ շրջանի համար: Անշուշտ, անակնկալ չէր նախագահի այդ հայտարարությունը, որը խոստանում է նոր կրքեր ավելացնել երկրի արդեն լարված նախընտրական մթնոլորտում, որտեղ գրանցվել են շուրջ մեկ տասնյակ թեկնածուներ: Այժմվանից հայտնի է, որ նախագահ Շիրակի հիմնական հակառակորդը լինելու է սոցիալիստ վարչապետ Լիոնել Ժոսպենը: Վերջինիս կողմնակիցները Ժակ Շիրակին մեղադրում են հատկապես Փարիզի քաղաքապետ եղած ժամանակ հօգուտ աջերի կոռուպցիոն գործունեություն հովանավորելու համար, մինչ նախագահն իր սոցիալիստական կառավարությանը մեղադրում է երկրում հանցագործության աճի եւ վատ տնտեսվարման համար:

Մասնագետների կարծիքով, առաջիկա ապրիլի 21-ին եւ, 2-րդ շրջանի համար, մայիսի 8-ին նշանակված ընտրությունները լինելու են Ֆրանսիայի պատմության վերջին շրջանի «ամենակեղտոտ» ընտրությունը:

Հակաամերիկյան զանգվածային ցույցեր Թեհրանում

Իրանի իսլամական հեղափոխության 23-րդ տարեդարձը երեկ սկսվեց տոնակատարվել մայրաքաղաք Թեհրանում ավանդական տոնախմբություններով, սակայն այս անգամ ուրիշ իմաստով ու նշանակությամբ: Հարյուր հազարավոր իրանցիներ, ընդառաջելով նախագահ Մոհամեդ Խաթամիի կոչին, այս անգամ եկել էին «Ազատի» հրապարակում իրենց բողոքն ու զայրույթը արտահայտելու Մ. Նահանգների նախագահ Ջորջ Բուշի վերջերս արած հայտարարության առիթով: Ինչպես հայտնի է, նախագահ Բուշը «ահաբեկչության առանցք» էր կոչել Իրանը, Իրաքի եւ Հյուսիսային Կորեայի հետ: Հակաամերիկյան եւ հակաիսրայելական պաստառները, խորհրդանշանները, դրոշների հրդեհումը ամենուրեք էր: Անգամ մրցույթ էր հայտարարված նախագահ Բուշի ամենածիծաղելի խամաճիկների, որոնք վերջում նույնպես հրկիզվեցին:

Օտարերկրյա լրագրողների վկայությամբ, ցույցերին մասնակցողների ընդվզումն անկեղծ էր: Դրանց մեջ կային եւ չափավորականների, եւ ծայրահեղականների բազմաթիվ ներկայացուցիչներ: Հետեւաբար, չափավորական համարվող նախագահ Խաթամիի ելույթն ընդունվեց մեծ խանդավառությամբ: Վերջինս Բուշի վերոհիշյալ ելույթն ուղղված համարեց ամերիկացի ընտրողներին եւ զգուշացրեց Վաշինգտոնին իր «ամբարտավան» քաղաքականության համար:

Դիտորդների կարծիքով, իրանյան իշխանություններին հաջողվեց իրենց թիկունքին համախմբել իրանցի ժողովրդին՝ ընդդեմ որեւէ ոտնձգության:

Ապրիլի 22-ից Երեւան-Պրահա ուղիղ թռիչքներ

Այսուհետ Հայաստանի եւ Չեխիայի միջեւ օդային կապը կապահովվի միջկառավարական նախնական պայմանագրով, որի նախաստորագրումը տեղի ունեցավ փետրվարի 7-ին Չեխիայի տրանսպորտի եւ կապի նախարարությունում: Վերջնական պայմանագիրը կստորագրվի երկու երկրների խորհրդարանների վավերացումներից հետո: Մինչ այդ պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել երկկողմ թռիչքները սկսելու վերաբերյալ: Առաջին թռիչքը տեղի կունենա ապրիլի 22-ին, որն առայժմ կիրականացնի «Չեխական ավիաուղիները» ամեն շաբաթ՝ մշտական չարթերային կարգավիճակով:

Հայկական կողմից փաստաթուղթը ստորագրեցին ՀՀ քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության պետ Հովհաննես Երիցյանը, չեխականից՝ տրանսպորտի եւ կապի փոխնախարարը: Թույլատրվում է երկու երկրների միջեւ ուղեւորների եւ բեռների փոխադրում, ինչպես նաեւ երկու երկրների տարածքում հայկական եւ չեխական ինքնաթիռների վայրէջք եւ բարձրացում: Ինչպես «Օրեր» համաեվրոպական ամսագրին հայտնեց ՀՀ քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության պետը, Երեւան-Պրահա օդային կամուրջը կարեւոր է ոչ միայն Կենտրոնական Եվրոպայի հետ կապի առումով, այլեւ հետաքրքիր՝ տարանցիկ թռիչքների, այդ թվում ԱՄՆ արեւելյան ափ եւ Կանադա՝ Նյու Յորք, Ֆիլադելֆիա եւ Մոնրեալ կատարելիք չվերթերի առումով: Հետագայում Պրահա-Երեւան շաբաթական թռիչքների թիվը կհասցվի չորսի:

Հ. ՄԱՍՏՐՅԱՆ
Պրահա
հատուկ «Ազգի» համար

6,5 մլն դոլարի կողոպուտ «Հիթրոու» օդակայանում

Երեկ վերջին տարիների մեծագույն կողոպուտներից մեկը արձանագրվեց Լոնդոնի «Հիթրոու» օդակայանում, երբ անհայտ անձինք «դիմավորեցին» Բահրեյնից դեպի Նյու Յորք ճանապարհին վայրէջք կատարած ինքնաթիռը, որը փոխադրում էր 6,5 մլն կանխիկ դոլար: Նրանք պարանով կապկպեցին գումարը օդանավից պահեստ տեղափոխող հատուկ մինի-ավտոբուսի վարորդին եւ թռիչքադաշտում որոշ տարածություն անցնելուց հետո ավտոմեքենայի բովանդակությունը տեղափոխեցին մեկ այլ մինի-ավտոբուս եւ դուրս եկան օդակայանի սահմաններից:

«Սկոտլանդ Յարդը» իրարանցման մեջ է: Վերջինիս գործակալներին դեռեւս չի հաջողվել անգամ ավազակների թիվը ճշտել: Օդանավակայանի շրջակայքում նրանց ընդամենը հաջողվել է գտնել կողոպտիչների օգտագործած եւ այնուհետեւ լքած մինի-ավտոբուսը:

ԲԱՔՈՒ

«Հայերը պետք է մարդ դառնան»

Գորշ «գայլերից» Օմար Իզգին «մարդկայնորեն» չի հասկանում, թե ինչու ադրբեջանցիները Գաբալան հանձնեցին Ռուսաստանին

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

«Որպես խորհրդարանի նախագահ հայտարարում եմ, որ մինչեւ չկարգավորվի ղարաբաղյան հակամարտությունը, Թուրքիան Հայաստանի հետ հարաբերությունների հաստատման որեւէ քայլ չի անի: Նախքան Թուրքիայի հետ փոխհարաբերությունների ստեղծման մասին մտածելը, հայերը պետք է մարդ դառնան, ազատեն ադրբեջանական շրջանները: Միայն այդ պայմանը կատարելու դեպքում մենք կարող ենք մտածել Հայաստանին մեր կազմակերպության մեջ ընդունելու մասին, որում ներկա է եւ Վրաստանը», շաբաթ օրն ադրբեջանցի իր գործընկեր Մուրթուզ Ալեսքերովի հետ համատեղ ասուլիսում հայտարարել է Թուրքիայի խորհրդարանի նախագահ, «Գորշ գայլեր» կազմակերպության՝ Ազգայնական շարժում կուսակցության ցուցակով ընտրված Օմար Իզգին, որը եռօրյա պաշտոնական այցով՝ փետրվարի 7-9-ը, առաջին անգամ մեկնել էր Բաքու:

«Մեր կազմակերպություն» ասելով, ենթադրաբար, Իզգին նկատի է ունեցել Թուրքիայի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ ահաբեկչության, կազմակերպված հանցագործությունների, թմրանյութերի ապօրինական առեւտրի, փողերի լվացման, մարդկանց առեւանգումների, զենքի մաքսանենգության եւ այլ հանցագործությունների դեմ համատեղ պայքարի համաձայնագրի նախագիծը, որն այլ կերպ անվանվում է անվտանգության եռակողմ համաձայնագիր, եւ այդ փաստաթուղթը մոտ ապագայում կստորագրեն Ահմեդ Նեջդեթ Սեզերը, Էդվարդ Շեւարդնաձեն եւ Հեյդար Ալիեւը:

Տես ➧ էջ 5

ըմբացիկ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

ՀՈՒԱԿ «Արմենական» ակումբը համալրվեց

Վերջերս ստեղծված ՀՌԱԿ «Արմենական» ակումբը երեկ համալրվեց նոր անդամներով՝ հինգն անցան երդմնակալության արարողությունը, երկու ուսանողներ անդամասոմսեր ստացան։ Ձեւավորվեց նաեւ «Արմենական» ակումբի վարչությունը՝ Վարազդատ Բոյաջյան (ատենապետ), Աննա Հունանյան (փոխատենապետ), Արման Ավագյան (գանձապահ), Քրիստինե Աբրահամյան (ատենադպիր), Խաչիկ Գեւորգյան (խորհրդական)։

Նորաստեղծ երիտասարդական ակումբի անդամներն են Երեւանի բուհերի ուսանողները։ Նորագիրների կնքահայր, ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամ Գառնիկ Հովակիմյանը նշեց, որ ռամկավարական երիտասարդական կառույցները սփյուռքում լուրջ գործունեություն են ծավալում եւ հույս հայտնեց, որ «արմենականները» եւս այդ կընկնեն իրենց ակտիվությամբ։ Հանդիպման ընթացքում երիտասարդները քննարկեցին նաեւ իրենց առաջիկա ծրագրերը։

Ազնավուրը հուշեր է գրում

ԵՐԵՒԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Փարիզի «Ֆիգարո» թերթը տեղեկացնում է, թե մեր հայրենակից Շառլ Ազնավուրը տպագրության է պատրաստում իր հուշերը եւ արդեն ավարտել է աշխա-

տանքի երեք խորոդ մասը։

Ազնավուրի խոսքերով, քանի որ գրելն իր արհեստը չէ, գրածը մի քիչ խառնիխուռն է ստացվել, եւ ժամանակագրական որոշ խախտումներ կան, որոնք դժվարացնում են գործը։ «Թեեւ գայթակղիչ կյանք չեմ ունեցել, սակայն կյանքիս բոլոր երեւույթներին պետք է անդրադառնամ, այնպես որ Ազնավուրը պիտի ներկայացվի ամբողջությամբ», ասել է նա։

Ծնունդ «Ազգ»-ականի ընտանիքում

Գերմանիայում «Ազգի» թղթակից Անահիտ Հովսեփյանը եւ ամուսինը՝ ֆոտոլրագրող Օննիկ Գույումճյանը բախտավորվել են 2-րդ աղջիկ զավակով՝ Նանե-Սաթենիկ։

Ջերմորեն շնորհավորում ենք։

ԵՐԵՒԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Փետրվարի 13-ին Երեւանի «Մեսրոպոլ» հյուրանոցի կոնֆերանսների սրահում աշխատանքը կսկսի Հայաստանի, Իրանի եւ Հունաստանի համագործակցության Գործադիր կոմիտեի հերթական 6-րդ նիստը, փոխարտգործնախարարների մակարդակով։ Հայկական պատվիրակությունը գլխավորելու է ՀՀ ԱԳ նախարարի տեղակալ Արմեն Մարտիրոսյանը, հունականը՝ Հունաստանի ԱԳՆ գլխավոր քարտուղար Գեորգիոս Սավաիդիսը, իրանականը՝ ԻԻՀ արտգործնախարարի տեղակալ Հոսեյն Ադելին։

Գործադիր կոմիտեի երեւանյան նիստի արդյունքում ստորագրվելու է Փոխըմբռնման հուշագիր, որում կամրագրվեն համագործակցության ծրագրերը եւ հետագա զարգացման ուղիները։

Նիստի շրջանակներում կկայանան առանձին աշխատանքային խմբերի նիստեր՝ Ներկայումս գործում է 6 ճյուղային կոմիտե՝ տարածաշրջանային պլանավորում եւ քաղաքաշինություն, տրանսպորտ եւ կապ, էներգետիկա, զբոսաշրջություն, արդյունաբերություն, տնտեսություն եւ տեխնոլոգիաներ, բնական աղետների հետեւանքների նվազեցում, բնապահպանություն եւ առողջապահություն։

Անհրաժեշտության դեպքում կազմակերպվում են մասնագետների նպատակային հատուկ հանդիպումներ։ Առ այսօր կայացել են ԱԳ նախարարների չորս հանդիպումներ, ընդ որում ԱԳ նախարարների երրորդ հանդիպումը անց-

Հայաստան-Հունաստան-Իրան եռակողմ հանդիպում Երեւանում

Ըստ ԱԳՆ հասարակայնության հետ կապերի վարչության, գործադիր կոմիտեն համակարգելու է համագործակցության գործունեությունը, առաջարկելու է համապատասխան միջոցառումներ, գնահատական է տալու համագործակցության առաջընթացին եւ անհրաժեշտ առաջարկություններ ու հանձնարարականներ է նախապատրաստելու եռակողմ համագործակցության ծրագրերի վերաբերյալ։ Նշենք, որ գործադիր կոմիտեի նիստերը գումարվում են տարին երկու անգամ արտգործնախարարների տեղակալների մակարդակով։

Հայաստանի, Հունաստանի եւ Իրանի Իսլամական Հանրապետության միջեւ եռակողմ համագործակցության զարգացման անհրաժեշտության խնդրի քննարկումը սկիզբ է առել 1995 թ. օգոստոսին եւ իր ինստիտուցիոնալ ձեւավորումը ստացել 1997 թ. դեկտեմբերի 22-ին, Աթենքում՝ երեք երկրների Արտաքին գործերի նախարարների հանդիպման ընթացքում։

Անցած ժամանակահատվածում «Եռակողմը» ստացել է հետեւյալ կառուցվածքային տեսքը. արտգործնախարարների հանդիպում եւ բարձրագույն մարմին, գործադիր կոմիտե /փոխարտգործնախարարների մակարդակով/ եւ համակարգող մարմին, ճյուղային կոմիտեներ ու տնտեսության մի շարք բնագավառների փորձագետների մասնակցությամբ աշխատանքային խմբեր։ Ներկայումս գործում է 6 ճյուղա-

կայացել է Երեւանում 1999 թ. սեպտեմբերի 8-ին, իսկ վերջին հանդիպումը՝ 2001 թ. մարտի 8-ին Աթենքում։

Եռակողմ համագործակցության օրակարգում ներկայումս ընդգրկված են հետեւյալ խնդիրները. Իրան-Հայաստան գազամուղի կառուցման նախագծի իրագործման հնարավորությունների քննարկումը /հունական կողմի աջակցությամբ իրականացվել է ծրագրի տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորումը/, Մեղրի-Մարանդ օդային երկաթգծային մալուխի նախագծի իրականացումը, Իրանի ածխի հանքավայրերի մշակման բնագավառում համագործակցությունը, էներգետիկայի ոլորտում սյուների հենքի ստեղծումը, մի շարք բնագավառներում համատեղ ձեռնարկությունների ստեղծման եւ այլ կարեւոր ծրագրերի իրականացման խնդիրներ։ Նախապատրաստվում է ստորագրման երեք երկրների միջեւ «Բեռների համակցված փոխադրումների մասին» համաձայնագիրը։ Ավարտին է մոտենում եռակողմ համագործակցության ինտերնետային էջի /www.agi-trilateral.org/ ձեւավորման գործընթացը։

Միշտ հավատարիմ իր ծագմանը

Ձեւով անկախ եւ բովանդակությամբ ու պատկանելությամբ խիստ կախյալ «Առավոտ» օրաթերթը օրերս հանդես է եկել հայտարարությամբ, որում «իր լիակատար աջակցությունն է հայտնում ազգի իմաստուն ինքնավստահի Վանիկ Սիրադեղյանին» 2003 թվականի նախագահական ընտրություններում թեկնածությունն առաջադրելու մտադրությանը։

Փլվել է «Գերմանական տան» շենքի մի հատվածը

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Փետրվարի 10-ին, ժամը 22.10 փլվել է «Գերմանական տան» 4-հարկանի շենքի մի հատվածը։ Զոհեր չկան։ Ինչպես հայտնեցին ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարությունից, շենքի փլված մասում տեղակայված էին պետական տեխնիկական եւ պետական ֆինանսաբանկային քոլեջները։ Այդ հաստատություններում, որոնցում սովորում են ընդհանուր թվով 300-ից ավելի ուսանողներ, ներկայումս ձմեռային արձակուրդներ են, դասերը պետք է սկսվեն մարտի 1-ից։ Ըստ նախարարության աշխատակիցների, մինչ այդ շենքում նորոգման աշխատանքներ կտարվեն, եւ դասերը կշարունակվեն նույն տեղում։

Նշենք, որ ներկայումս ճշտվում է շենքում տեղակայված կազմակերպությունների կրած վնասի չափը՝ հետագայում համապատասխան որոշում կայացնելու համար։

Նշենք, որ Երեւանի Կենտրոն համայնքի տարածքում գտնվող «Գերմանական տան» (նախկինում՝ ֆիմիական տեխնիկումի) շենքը վթարային էր։

Գարեգին Բ կաթողիկոսը օրհնության եւ գնահատանքի գրեր հանձնեց Հայրապետական թափորների ամբողջականիկիրներին

Փետրվարի 10-ին, բուն Բարեկենդանի օրը, Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնում հիմք դրվեց մի նոր ավանդույթի։ Վեհարանի դահլիճում Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը հանդիսավոր պայմաններում հայրապետական օրհնության եւ գնահատանքի գրեր հանձնեց Հայրապետական պատարագների

ամբողջականիկիրներին՝ Հայ եկեղեցու ծիսապարտադական կյանքին որդիական պատրաստակամությամբ իրենց մասնակցությունը բերելու համար։

Հայ Առաքելական եկեղեցու ավանդույթի համաձայն ամբողջանին գործածվում է եկեղեցական մեծահանդես Հայրապետական թափորների ժամանակ՝ իբրեւ Աստծո հովանու ներկայություն եւ առաջնորդություն։

Նորին Սրբություն Գարեգին Բ կաթողիկոսի հայրապետական ընտրությունից ի վեր ամբողջանի կրելու պատվին են արժանացել Հայաստանի ու սփյուռքի ավելի քան երկու տասնյակ ճանաչված հայորդիք ազգային բարերարներ, պետական ու հասարակական գործիչներ, գիտության եւ մշակույթի ներկայացուցիչներ, Գերագույն հոգեւոր խորհրդի անդամներ, մտավորականներ։

Հանդիսության ընթացքում Հայրապետական վկայագրերը հանձնելով հայաստանցի ամբողջանիկիրներին Նորին Սրբությունն ասաց.

«Հայոց Հայրապետի կողքին մշտապես կանգնած են եղել մեր ազգի անվանի ու մեծավաստակ զավակունք՝ խորհրդանշելով Հայ եկեղեցու եւ հայ ժողովրդի միջեւ անքակտելի այն միությունը, որ մենք որպես մեր հայրերի նվիրական ու սրբազան ժառանգություն պարտավոր ենք պահել ու ամրապնդել»։

Հանդիսության ընթացքում ամբողջանու խորհրդի եւ գործածության վերաբերյալ բանախոսեց «Էջմիածին» ամսագրի գլխավոր խմբագիր Վարդան Դեւրիկյանը։ Ներկաներն առիթ ունեցան ունկնդրելու նաեւ գեղեցիկ հոգեւոր երաժշտություն՝ Հայաստանի կամերային երգչախմբի կատարմամբ։

16 հազար եվրոյի դիմաց 1 ժամանոց ընդունելություն փոխվարչապետի մակարդակով

Երեկ կառավարությունում մեծ հանդիսավորությամբ համատեղ հուշագիր ստորագրեցին Շիրակի մարզպետ Ֆելիքս Փիրումյանը եւ Ֆրանսիայի Բուշ-դյու-Ռոնի նահանգի վարչական ղեկավար Ժան-Նոել Գերինին, համաձայն որի ֆրանսիական նահանգի պատվիրակությունը Գյումրու ֆրանսիական դպրոցին փոխանցեց... 16 հազար եվրո (մոտ 14 հազար դոլար)։ Իհարկե, անշահախնդիր օգնությունն արժանի է ամենայն դրվատանքի, իսկ ֆրանսիական ավելի քան 20 հոգանոց պատվիրակության այցը ջերմ ընդունելության եւ հյուրասիրության։ Սակայն դա չի նշանակում, որ նման կարգի յուրաքանչյուր օժանդակության համար պետք է փոխվարչապետի մակարդակով ընդունելություն եւ 1 ժամանոց հանդիպում կազմակերպել, որի ընթացքում կողմերն ըստ էության ոչինչի մասին չխոսեցին։ Բացի բազմիցս կրկնվող շնորհակալություններից, փոխադարձ սիրալիրության այլ արտահայտություններից, այդ թվում հուշանվերների փոխանակումից, կողմերն ընդամենը անդրադարձան հայ-ֆրանսիական համագործակցության առանձին դրվագներին եւ հույս հայտնեցին, որ այդ համագործակցությունը կխորանա...

Իր ելույթում Ժան-Ռոել Գերինին տեղեկացրեց, որ Բուշ-դյու-Ռոն նահանգը բնակչության թվով երկրորդն է Ֆրանսիայում եւ ինքը ցանկացել է կապեր հաստատել Հայաստանի համանման տարածքային միավորման հետ։ Որպես այդպիսին ընտրվել է Շիրակի մարզը, որը նա հումորով խնդրեց չկապել Ֆրանսիայի նախագահի ազգանվան հետ։

Ֆրանսիացի հյուրի կատակին արձագանքեց տարածքային կառավարման նախարար Հովիկ Աբրահամյանը՝ ակնարկելով, որ «ինչ-որ միտում կա» դրա մեջ, դրանով իսկ համընդհանուր զվարճություն պարգեւելով ներկաներին։ Այնուհետեւ նա ներկայացրեց Հայաստանի տարածքային կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման համակարգը եւ կրկին առաջարկեց հյուրերից որեւէ մեկին պատասխան խոսքով հանդես գալ։ Եվ քանի որ ասելիք փաստորեն չկար, դարձյալ խոսեց Բուշ-դյու-Ռոնի նահանգապետը եւ վերստին հիշատակեց Գյումրու ֆրանսիական դպրոցին ուղղված գումարը՝ նշելով, որ կազմում է 16 հազար եվրո՝ փոխ-ինչ առաջ իր կողմից սխալմամբ հիշատակված 10 հազարի փոխարեն։

Մի խոսքով, հանդիպումից տպավորությունն այնպիսին էր, որ մշտապես «բազմազբաղ» մեր նախարարներն ու մյուս պաշտոնյաներն իրականում զբաղված են ամենեւին էլ ոչ նրանով, ինչով պետք է զբաղվեին ի պաշտոնե։

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի։
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ընթացիկ

«Ես այդ կինոն արդեն նայել եմ ...»

Զանգահարած Էդիկ Գրիգորյանը դադարեց պատասխանել մեղադրող կողմի հարցերին

Տեսաժապավենը, որի ցուցադրումը տեխնիկապես ապահովելու նպատակով անավարտ էր թողնվել «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով ուրբաթ օրվա դատական նիստը, երեկ ներկայացվեց դատավարության մասնակիցներին: Մեղադրող Արմեն Հարությունյանի՝ ամբաստանյալին ուղղված հարցերի առնչությամբ ցուցադրվող տեսաժապավենը ցավոտ զգացումներ առաջացրեց հոկտեմբերի 27-ին տեղի ունեցածը վերստին վերլուծողների՝ դատավարության մասնակիցների մեջ: Հիշեցնենք, որ մեղադրողը դեռեւս անցյալ շաբաթ հայտարարել էր, թե իր մեղադրանքի եւ տալիք հարցերի համար պարզապես անհրաժեշտ է տեսաժապավենի ցուցադրումը: Նա ամբաստանյալին ուղղեց այն հարցը, որն իր ժամանակին Նաիրի Հունանյանին էր ուղղել փաստաբան Ա. Սարգսյանը: Խոսքը գծագրի մասին է. Նաիրի Հունանյանի ձեռքով արված այդ գծագրում, որ ԱԺ դահլիճի սխեման է ներկայացնում, երկու սլաք կա, մեկը՝ նախագահության, մյուսը՝ Վազգեն Սարգսյանի կողմն ուղղված: Ըստ այդմ՝ Կարենը պետք է կրակեր Սարգսյանի ուղղությամբ, Նաիրին՝ նախագահության. հետեւաբար նրանց գործողություններն էլ ծրագրված են եղել: Ամբաստանյալը, սակայն, չցանկացավ մեկնաբանել գործին առնչվող այն նյութերը, որոնք անմիջականորեն չեն վերաբերում իրեն: Դահլիճում իբր տեղի ունեցած փոխհրաձգության վերաբերյալ էլ նրա պատասխանը նույնն էր:

Հարցաքննողի կարծիքն այդ կապակցությամբ այլ էր. ամբաստանյալն, ըստ նրա, նույն հանցավոր խմբի անդամն է, ուրեմն չի կարող խուսափել մեկնաբանություններից: Էդիկ Գրիգորյանը, սակայն, ի սկզբանե որդեգրել էր այլ մարտավարություն. դատավարության մասնակիցների աչքում ներկայանալ հնարավորինս ինքնուրույն, խմբից անջատ, ահաբեկչական ծրագրի մանրամասներին անտեղյակ: Տեսաժապավենի ցուցադրումից հետո նրա համարձակությունն էլ կարծես ավելացավ. «Տեսաժապավենի դիտումն արդեն իսկ պարզ է դարձնում ամեն ինչ: Ես որեւէ դրվագում չեմ երեւում, չկամ: Ապացուցեք, որ խմբի անդամ եմ», մարտահրավեր նետող տոնով ասում էր նա: Բնականաբար, չէր «մոռանում» շեշտել, որ իրեն առաջադրված մեղադրանքն էլ, ըստ այդմ, անհիմն է: Նկարահանվածի վերլուծումը պարզ է դարձրել, որ առաջին կրակոցները հնչելուց 3 րոպե 58 վայրկյան անց Էդիկ Գրիգորյանն արդեն դահլիճում էր: Սա, թերեւս, հաստատում է նրա ցուցմունքը, թե՝ ինքը մեքենայում նստած է լսել առաջին կրակոցները՝ ռադիոյով: Սակայն սա դեռեւս չի նշանակում, թե Էդիկ Գրիգորյանն անտեղյակ է եղել ԱԺ դահլիճում կատարվելիք արյունալի գործողություններին: Նախապես տեղյակ լինելով էլ՝ նա կարող էր, ըստ իր համար սահմանված դերաբաժնի, կրակոցները լսելուց հետո ներխուժել ԱԺ եւ դահլիճում հայտնվել ճիշտ ժամանակին: Ամբաստանյալը, սակայն, գերադասում է չպատասխանել իրեն «ոչ ձեռնտու» թվացող հարցերին. այդպիսին է նրա «հեռատես» մարտավարությունը:

Վազգեն Սարգսյանի սպանության դրվագը՝ բավականաչափ դաժան, ամբաստանյալը գերադասեց չդիտել՝ գլուխն այդպես էլ չբարձրացնելով ու չնայելով էկրանին: Իսկ երբ մեղադրող կողմին խորհուրդ տրվեց ամեն դեպքում «նայել ու տեսնել, թե իրենց հանցագործ խումբն ինչե՞ր է արել», ամբաստանյալը որոշ խեղճացածությամբ ասաց. «Ես իմ վերաբերմունքն այս ամենի առնչությամբ արդեն արտահայտել եմ, ինձ մի ճնշեք հիմա»: Սակայն խղճահարության զգացում ներկաների մեջ այդպես էլ չառաջացավ, քանի որ, ավելի վաղ հարցաքննվելիս ամբաստանյալը բոլորովին այլ կերպ էր արտահայտվել տեսաժապավենը դիտելու առաջարկի վերաբերյալ. «Ես այդ կինոն արդեն նայել եմ...»:

Տեսաժապավենի ցուցադրումից հետո համարձակություն կուտակած Էդիկ Գրիգորյանը հանդես եկավ հայտարարությամբ. «Տեսաժապավենն ինքնին ապացույցն է այն փաստի, որ անմասն եմ եղել ԱԺ դահլիճում տեղի ունեցածին: Այսքանն էլ բավարար է, այնպես որ՝ այսուհետ հրաժարվում եմ պատասխանել մեղադրող կողմի հարցերին», հպարտ-հպարտ ասաց նա: Ու լռեց: Մեղադրող կողմն ընդմիջում խնդրեց՝ հետագա անելիքը որոշելու: Բայց ընդմիջումից հետո հայտարարեց, թե շարունակելու է հարցաքննել ամբաստանյալին, որը, «կարեւոր» չէ, պատասխանո՞ւմ է հարցերին, թե՞ ոչ: Այդ աննպատակ զբաղմունքի վրա էլ վանվեց երեկվա դատական նիստի մնացյալ մասը...

Դատավարությունը կշարունակվի չորեքշաբթի:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

Հայագիտությունն ամերիկյան համալսարաններում

Մ. Նահանգների Նյու Ջերսի նահանգի «Կոմիտաս» համալսարանի համահիմնադիր եւ «Հայկական ֆորում» ամերիկյան ամսագրի համախմբագիր Վինսենթ Լիման օրերս ԳԱ պատմության ինստիտուտի հյուրն էր: Պատմաբանները նախ մեծ ուշադրությամբ լսեցին նրա ելույթը «Կոմիտաս» համալսարանի գործունեության նպատակների մասին, ծանոթացան ամերիկյան հայագիտական ամբիոններին, որից հետո բուռն բանավեճ սկսվեց հայագիտության լճացման ու մեկուսացման խնդիրների շուրջ: Ներկաներին հուզող ամենագլխավոր խնդիրը, ինչպես նշեց ակադեմիկոս Հրաչիկ Սիմոնյանը, հայ ժողովրդի պատմությունը կեղծելու ամերիկյան որոշ հայագետների ազգավնաս գործունեությունն է, որն անընդունելի եւ դատապարտելի է: Ո՞ւմ համար է այդ հայագիտությունը՝ հարցի պատասխանը գիտեն բոլորը, քանզի առկա է միտումնավոր քաղաքականություն ամերիկյան հայագիտության մեջ, որին ծառայում են պատմական ճշմարտությունը կեղծող «հայագետները»: Բողոքներ հնչեցին «Հայկական ֆորում» ամսագրի «սեւ գրաքննության» դեմ, որին տարիներ առաջ ուղարկված հայ պատմաբանների գիտական ուսումնասիրությունները տեղ չեն գտել ամսագրում: Ներկաներին հուզող ու զայրացնող հաջորդ հարցը հայագիտական ամբիոններում դասավանդողների ոչ մասնագիտական կրթությունն է, բացառությամբ Կալիֆոռնիայի համալսարանի (Լոս Անջելես) պրոֆ. Ռիչարդ Հովհաննիսյանի, որը հայտնի է ոչ միայն հայագիտական գիտելիքներով, այլեւ ազգանվեր գործունեությամբ: Հայագիտական նեղ ու մակերեսային գիտելիքներ ունեցող ամերիկյան շատ հայագետներ, առանց դույզն-ինչ խորանալու հայ պատմագրության մեջ, հաճախ «սենսացիոն հայտնագործություններ» են անում՝ դժվարին խնդիրներ առաջացնելով հայ պատմաբանների ու գրականագետների համար: Այսպես, ամերիկյան մի շարք հայագետներ հայկական առասպելներին զարմանալիորեն վերագրում են պարսկական ծագում, կասկածի տակ առնում Մովսես Խորենացու «գոյությունը», համառորեն շարունակում պնդել հայերի եկվոր լինելը, իսկ Ռոնալդ Սյունիի հակահայկական աշխատության մասին հնարավոր չէ լռել...

Պատահական չէ, որ հայագիտական ամբիոնները ժամանակի ընթացքում լուծարվում են, քանզի հայագիտական նեղ գիտելիքներով հնարավոր չէ բավարարել ուսանողների պահանջներն ու հետաքրքրություն առաջացնել այս գիտության նկատմամբ:

Հայագիտություն առանց հայ ժողովրդի պատմության, հայ գրականության ու լեզվի պատմության մասնագետների՞... պարզապես անհեթեթ է հնչում:

Նույնն է վիճակը նաեւ Երուսաղեմի հրեական համալսարանի հայագիտության ամբիոնում, ուր ուսանողից կամ դոկտորից պահանջվում է ընդամենը բնագրեր թարգմանել հայերենից անգլերեն:

Պատմաբանների համոզմամբ, ԳԱ պատմության ինստիտուտն ու ԵՊՀ հայագիտության ամբիոնն այսուհետ ուշադրության կենտրոնում պահելով վերոհիշյալ խնդիրները՝ անմիջական կապ կստեղծեն ամերիկյան հայագիտական ամբիոնների հետ եւ կօգնեն նրանց չխեղաթյուրելու պատմական փաստերն ու կատարելու արժեքավոր ուսումնասիրություններ:

Ռ. Պ.

Համակեցությունը օրենքներ է թելադրում, որոնց պարտավոր ենք ենթարկվել

Միտք չէ, որ մեր հնարավորությունները համապատասխանում են մեր ցանկություններին: Ընդհանրապես կյանքում հավասարություն չկա եւ ոչ մի առումով, անգամ բնական աղետների դեպքում. փրկվողների համար ասում են, թե բախտները բերեց: Երկար մտածելու հարկ էլ չկա, թե որտեղ ենք բոլորս հավասարվում... Թողնենք խորհրդածությունները՝ անցնելով բազմահարկ շենքերի բնակիչներին պարտադրված համակեցության կանոններին եւ վնասներին, որ զգացել ենք յուրաքանչյուրս՝ ջրի, հոսանքի, սանհանգույցի, աղբատարի, վերելակի եւ ընդհանուր գործածության այլ երեւույթների հետ կապված: Եվ սա բնական է նման պայմաններում, երբ նույն կառույցում համատեղվում են ամենատարբեր բնույթի եւ կենցաղի մարդիկ: Ստիպված ես հարմարվել, քանի որ այլ հնարավորություններ չկան:

Քաղաքի մի շարք փողոցներում վեր խոյացող շքեղ առանձնատների հարեւանությամբ մեր երկար, ուղղանկյունաձեւ շինությունները խղճուկ տպավորություն են թողնում: Մի պահ փորձենք մեր կացարանները մտովի համեմատել արգելանոցորդ ուսատեղիներով շրջապատված դղյակների հետ: Չենք կարող, քանի որ դա ընտրյալներին տրված մենաշնորհ է, երբ «իրավունք» են վաստակում նույնիսկ տեղահան անելու գյուղի բնակչությանը՝ եւ այնտեղ կառուցելու առանձնատուն կամ, օրինակ, սեփական տուն՝ լճի ափին եւ նույնիսկ նրա վրա:

Ֆոլկլորային ժանրին պատկանող այս խոսակցություններից դառնանք մեր պարզ շենքերին եւ դրացիներին: Շենքերի վիճակն ամենուրեք նույնն է՝ ջարդված դռներ, պատուհաններ, կեղտոտ մուտքեր,

քանդված աստիճաններ, վերելակներ, ծեփաթափ պատեր: Համընդհանուր անտարբերություն է, որեւէ մեկը պարտավոր չէ մաքրել ընդհանուր միջանցքները, աստիճանները, բայց կարող ենք, չէ՞, չքանդել եղածը, չկեղտոտել: Համակեցության դեպքում կան ատրելակերպի ներքին կանոններ, որոնց յուրաքանչյուրը պարտավոր է ենթարկվել եւ չարհամարհել: Ներքեւի հարկերի բնակիչների տները ջրով «ողողելու» սովորությունը՝ անփութությունից կամ անգգուշությունից, շատ տարածված է շենքերում: Երբ վերեւի հարեւանդ մինչեւ ուշ գիշեր քեֆ է անում կրունկների որոտընդոստ դղրդյունով եւ գոռում-գոչյուններով, մտածում ես՝ մի օր է, մարդիկ ուրախանում են (թեեւ դրան էլ չափ կա, բարեկամներիցս մեկի ջահն առաստաղից ցած էր ընկել ու ջարդուփշուր եղել նման խնջույքային դղրդոցներից):

Իսկ հասկարես երբ հոգնած ես, նյարդայնացած կամ հիվանդ, անտրամադիր, կամ էլ պարզապես ուզում ես հանգստանալ, բայց ստիպված ես առավոտյան կանուխ կամ երեկոյան ժամերին ամեն օր լսել անբնական բարձրությամբ հեռուստատեսային հաղորդումներ կամ երաժշտություն, հաճախ էլ սենյակի ծայրից ծայր քարշ տրվող իրերի ճռռոցներն ու անընդմեջ թխկոցներ, սիրտդ պայթում է ու քիչ է մնում արդարացնես անգամ նրանց, ովքեր ընդունակ են իրենց դրկից բնակչությանը տեղահանել՝ երանելի առանձնություն վայելելու համար: Թեեւ մենք լավ գիտենք նմանների հոգեբանությունը եւ մտածողության շարժառիթները՝ «առանձնաշնորհյալները» պետք տարբերվեն հասարակ մահկանացուներից:

Մ. ԲԱՂԱՅԱՆ

Հայ իրավաբանների մշտական ֆորում Եվրոպայում

«Հայ փաստաբանների ֆրանսիական ասոցիացիայի» համագործակցությամբ «Եվրոպայում հայկական ասոցիացիաների ֆորումի» կազմակերպած հայ փաստաբանների հավաքը, որը տեղի է ունեցել Փարիզում փետրվարի 2-ին եւ 3-ին, ավարտվել է սփյուռքի եվրոպական հատվածի իրավագիտության մասնագետների համագործակցությունը խթանելու որոշումով:

Հանդիպումն անդրադարձել է ինչպես ընդհանուր հետաքրքրություն ներկայացնող, այնպես էլ Հայաստանում դատաիրավական համակարգի բարեփոխման եւ ցեղասպանության ժխտումներին իրավական պատասխաններ տալու խնդիրներին: «Դատաիրավական դաշտը հասարակության համար այն է, ինչ իմունիտետային համակարգը մարդու մարմնի համար: Եթե թույլ է, ապա ցանկացած վիրուս կարող է մուտք գործել եւ ավերներ գործել», ասել է հանդիպման գլխավոր մասնակիցներից Հայաստանի Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Հարությունյանը: Հայաստանից մյուս մասնակիցները՝ Լիլիթ Մարտիրոսյանն ու Աշոտ Մելիք-Շահնազարյանը, ինչպես նաեւ Հունաստանից Աննա Աբրահամյանը, անդրադարձել են հատկապես հայ փախստականների եւ եվրոպական համայնքներում հայ փոքրամասնությունների իրավունքների պաշտպանության հարցերին: «Հայ իրավաբանների ֆրանսիական միության» նախագահ Ալեքսանդր Գույումջյանը բանավեճ է ծավալել Թուրքիայից դուրս եկող ստահոդ ժխտողական նյութերի դեմ առավել արդյունավետ պայքար մղելու շուրջ՝ առաջարկելով գրքերի, բրոշյուրների եւ ինտերնետային էջերի քանակի ընդլայնում: Կալիֆոռնիայից հայտնի իրավաբան Վարդգես Եղիայանը, ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, ներկայացրել է «Նյու Յորք լայֆի» հետ կապված ապահովագրավճարների հարցը:

Հանդիպումը, որին մասնակցել են 26 փաստաբաններ եվրոպական 12 երկրներից, Միացյալ Նահանգներից եւ Հայաստանից, հազվադեպ առիթ է հանդիսացել քննարկելու ընդհանուր մտահոգություններ եւ առաջարկելու նորանոր նախաձեռնություններ, հատկապես ներկայի ինտեգրացման գործընթացի համատեքստում: Ընդունվել է որոշում՝ հիմնելու «Եվրոպայի հայ իրավագետների մշտական ֆորում», որը գործելու է «Եվրոպայում հայկական ասոցիացիաների ֆորումի» հովանավորության ներքո: Վերջինս ստանձնել է համայնքների կապերն ամրապնդելու եւ պարբերաբար հանդիպումներ անցկացնելու պարտականությունները:

Մասնակիցները դրական են գնահատել հանդիպման ընթացքում ձեռք բերված արդյունքները եւ վճռել նախանձախնդրորեն հետեւել դրանց իրականացմանը:

Հ. Օ.

ԱԶԳ

Մտահոգություններ

Ընտրություններ՝ խաղային ինչպիսի՞ կանոններով

Իշխանությունը բարդ կատեգորիա է: Կախված դրա բովանդակությունից, մեկնաբանվում են քաղաքական գործընթացների եւ ինստիտուտների, քաղաքական շահերի իրացման, սոցիալական խմբերի եւ անհատների քաղաքական վարքագծի մեխանիզմներն ու էությունը:

Քաղաքականության հիմնական բովանդակությունն իշխանության ձեռքբերումն ու իրականացումն է: Ուստի քաղաքական դաշտի սուբյեկտների միջեւ ընթացող պայքարն էլ միտված է նույն նպատակին. ձեռք բերել իշխանություն եւ պահպանել:

Մաքիավելիական այն պնդումը, թե նպատակն արդարացնում է միջոցները, պետք չէ վերագրել ցանկացած նպատակի: Բայց, չգիտես ինչու, մեր քաղաքական ուժերը նախընտրում են իշխանության հասնելու նպատակն իրագործելիս օգտագործել հասանելի ցանկացած միջոց: Ու թեեւ մեր քաղաքական դաշտը չէ, որ բարոյականության հետ սերտ կապեր ունի, սակայն պետք չէ մոռանալ, որ նույն այդ բարոյական արժեքների միջոցով է ցանկացած իշխանություն ապահովում իր լեգիտիմությունը: Իսկ դա այսօր շահարկումների թերեւս «ամենաժողովրդավարական» թեման է:

Մինչդեռ... Ի՞նչ է անում Հայաստանի կուսակցությունների ու քաղաքական գործիչների մեծ մասը: Անվերջ վատաբանությունների, դժգոհությունների, փոխադարձ վիրավորանքների միջոցով փորձում են դառնալ իշխանություն կամ պահել այն: Երկրիս կառավարող «էլիտան» էլ զբաղվում է փոխադարձ «գովաբանությամբ»:

Երկրորդ «տաղանդաշատության» արդյունքում շվարած ժողովուրդն իրավամբ սկսում է կասկածել, որ մեր քաղաքական գործիչներից ու կուսակցություններից ոչ մեկն էլ «բարի պտուղ» չէ: Չէ՞ որ «եթե մարդն անթերի լիներ, հաճույք չէր ստանա ուրիշի թերությունները նշելուց»:

Եվ ինչո՞ւ մեզանում շատ ավելի սիրում են խոսել, քան գործ անել: Ինչո՞ւ սկսվող ընտրարշավում դարձյալ ուզում են պահպանել այնպիսի անսկզբունքային, անբարո, ընտրակաշառային մոտեցումներ, որոնցից վաղուց արդեն հոգնել ենք:

Ընտրարշավն ու ընտրությունները, ի վերջո, քաղաքական խաղ են, թեեւ բավականին բախտորոշ: Ցանկացած խաղ, ունենալով կազմակերպվածության որոշակի ձեւ, ունի իր կանոնները: Մեր քաղաքականության մեջ յուրաքանչյուրը խաղում է իր կանոններով: Ստացվում է, որ քաղաքական դաշտում յուրաքանչյուրն ունի իր թատրոնը, որտեղ միակ դերասանն է:

Բայց քաղաքական դաշտն իրականում մեկն է, եթե կուզեք, միակ բեմն է միակ թատրոնի, որտեղ կազմակերպվելիք ներկայացումն ուղղակի չի կարող լինել «մեկ դերասանի թատրոն»:

Քաղաքական գործիչների եւ կուսակցությունների թեմայի հետ կապված հեռուստաեթերի կամ մամուլի գրեթե ցանկացած նյութում «հերոսն» իր պարտքն է համարում ավելի շատ խոսել մյուսների թերություններից միայն այդ կերպ ներկայացնելով սեփական «առավելությունները»: Եվ այդ «առավելություններով» էլ քաղաքական ուժերը հետամուտ կլինեն ժողովրդի քվեն ստանալու, ու ինչ-որ մեկն էլ կստանա (այլ հարց է, թե ինչպես): Բայց անգամ արդարացիորեն եւ տեղին ներկա վարչարարներին քննադատող կամ, ընդհակառակը, «լեգիտիմացնող» կուսակցություններից ու քաղաքական գործիչներից որեւէ մեկը կարո՞ղ է կոնկրետ փաստեր կամ գոնե երաշխիքներ ներկայացնել իր իշխանության օրոք եղած կամ իշխանության գալու դեպքում, լինելիք «լավի» օգտին: Ներկայիս «լաչառ» քաղաքական ուժերից որ ոչ մեկը, իհարկե, եթե ամոթի կամ գոնե ազնվության գեթ մի կաթիլ ունենա:

Իհարկե, խոստումներ կտան, այս նախընտրական տարին էլ բերնեբերան «կլցնեն» քաղաքական ակտիվությամբ: Ընտրարշավն իրենց «հեղինակավոր-պատվավոր» մասնակցությամբ կպատվեն շատերը, որոնք, որպես խաղի մասնակիցներ, ինչ-որ կերպ պայմանավորվածություն ձեռք կբերեն խաղի կանոնների տարբեր վարիացիաների շուրջ: Բայց չեմ կարծում, թե կանոններից գոնե մեկը վերաբերի բարոյականությանը, քանի որ բարոյական լինելու համար այնպիսի որակներ են պետք, որոնց բացակայությունը խիստ տիպական է մեր քաղաքականության համար:

Տիպական է նաեւ, որ անկանոն խաղում բացասականն այնքան է շատանում, որ ընտրազանգվածն ինքն է անտարբեր դառնում իր ընտրության նկատմամբ. ո՞ւմ ընտրես, երբ լավը միայն լուսանք է: Չարյաց փոքրագույնի ընտրությունն էլ արդեն ոչ թե ընտրություն է, այլ տհաճ պարտականություն: Եվ եթե խաղ է լինելու, թող գոնե լինի կանոնակարգված տարբերակներով եւ առանց փոխադարձ հայհոյանքի, քանի որ «յուրաքանչյուրի խոսքն ավելի շատ բնութագրում է խոսողին, քան թե խոսակցության նյութը...»:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅԱՆԸ

Վերապատվելի Ռընե Լեւոնյանը ժողովրդի օգուտը տեսնում է հոգեւոր պառակտման մեջ

Սույն թվականի հունվարի 29-ին վերապատվելի Ռընե Լեւոնյանը հյուրընկալվեց «Արմենիա» հեռուստաընկերության «Հայրենիք-սփյուռք» հաղորդմանը, ուր կրկին հանդես եկավ, մեր կարծիքով, անուղղամիտ խոսքերով եւ հայտարարություններով:

Եթե փորձենք ընդհանուր անդրադարձ անել, ապա կարելի է ասել, որ վերապատվելին կրկին փորձում-պնդում է ժողովրդի օգուտը գտնել հոգեւոր պառակտման մեջ՝ անընդհատ քարոզելով ժողովրդի բաժանում Մայր առաքելական, ավետարանական եւ կաթոլիկ եկեղեցիների միջեւ: Պետք է հիշել, որ հայ ավետարանական շարժումը իր հերթին պառակտված է 3 ուղղությունների՝ հայ ավետարանական, Երեւանի ավետարանական եւ ավետարանական-մկրտական: Եվ ծիծաղելի է, երբ այդ պառակտիչ եւ պառակտված կազմակերպության ղեկավարը հանդես է գալիս հակաաղանդավորական պայքարի մասին հայտարարություններով եւ առավել եւս, ի թիվս այլոց, իրեն է վերագրում հակաաղանդավորական պայքարի առաքելությունը: Հետաքրքրական է նաեւ, որ նա չի դադարում Հայ առաքելական, ինչպես նաեւ կաթոլիկ եկեղեցու անունից խոսելու իրավունք վերապահել իրեն:

Վերապատվելին, ինչպես շատերն են նկատել, շատ է սիրում հիշատակել Հայ առաքելական եկեղեցու Արցախի թեմի առաջնորդ Պարգեւ արք. Մարտիրոսյանի նախագահած կլոր սեղանը՝ ցույց տալու, թե իբր Հայ եկեղեցին ճանաչում եւ ընդունում է ավետարան(չ)ականներին: Մինչդեռ նա անշուշտ սխալվում է: Հայ եկեղեցին կլոր սեղանի շուրջ կարող է նստել նաեւ մահմեդականների, բուդդայականների եւ այլոց հետ, եւ սա չի նշանակում, որ Հայ եկեղեցին դրանով խրախուսում է նրանց գործունեությունը իր տանը: Ինչ վերաբերում է Հայ առաքելական եկեղեցու վերաբերմունքին, ապա թերեւս տեղին է հիշել հունահայոց թեմի առաջնորդ Ոսկան արք. Գալփաքյանի՝ «Ազգ» թերթի 2001 թ. թիվ 199-ում հրապարակված հետեւյալ խոսքերը. «Օրինական չէ այն եկեղեցին, որ գալիս, իմ «կալվածքի» մեջ է մտնում իր վարդապետությամբ: Ինձ համար անըմբռնելի են հայ կաթոլիկ կամ հայ բողոքական հասկացողությունները: Մեր եկեղեցին միշտ եղել է Հայաստանյայց եկեղեցի: Մեր պատմությունը կերտողը Հայաստանյայց եկեղեցին է»: Արդարեւ, ըստ մեզ էլ օրինական չէ այդպիսի կեղծավոր եկեղեցին: Եվ թերեւս վերապատվելին էլ դա հասկանա եւ դադարեցնի իր պառակտիչ գործունեությունը: Եվ, ընդհանրապես, մեզ հետ թերեւս շատերը համաձայնեն, որ նա, ով մտահոգ է իր ժողովրդի կյանքով, ինչպես իրեն ներկայացնում է Ռընե Լեւոնյանը, ձգտում է ներքին միության եւ ոչ թե բաժանման: «Մեկ ազգ, մեկ հայրենիք, մեկ եկեղեցի» գաղափարը թերեւս մի օր հոգեհարազատ դառնա վերապատվելուն, եւ նա վերադառնա հայոց մոր՝ Հայ առաքելական եկեղեցու գիրկը:

Վերջում հիշենք Ռընե Լեւոնյանի մի արտահայտություն այդ նույն հաղորդումից. «Ուրախ եմ, որ 301 թվին պետականորեն ընդունեցինք քրիստոնեությունը» (բայց ի՞նչ ունի կաթոլիկ եկեղեցուց անջատված Մարտին Լյութերի հետեւորդ Ռընե Լեւոնյանը 301 թ. իրադարձությունների հետ):

ԱՇՈՏ ԱՐԶՈՒՄԱՆՅԱՆ

Մեղադրյալի լուսապսակը հյուսվում է կեղծիքով

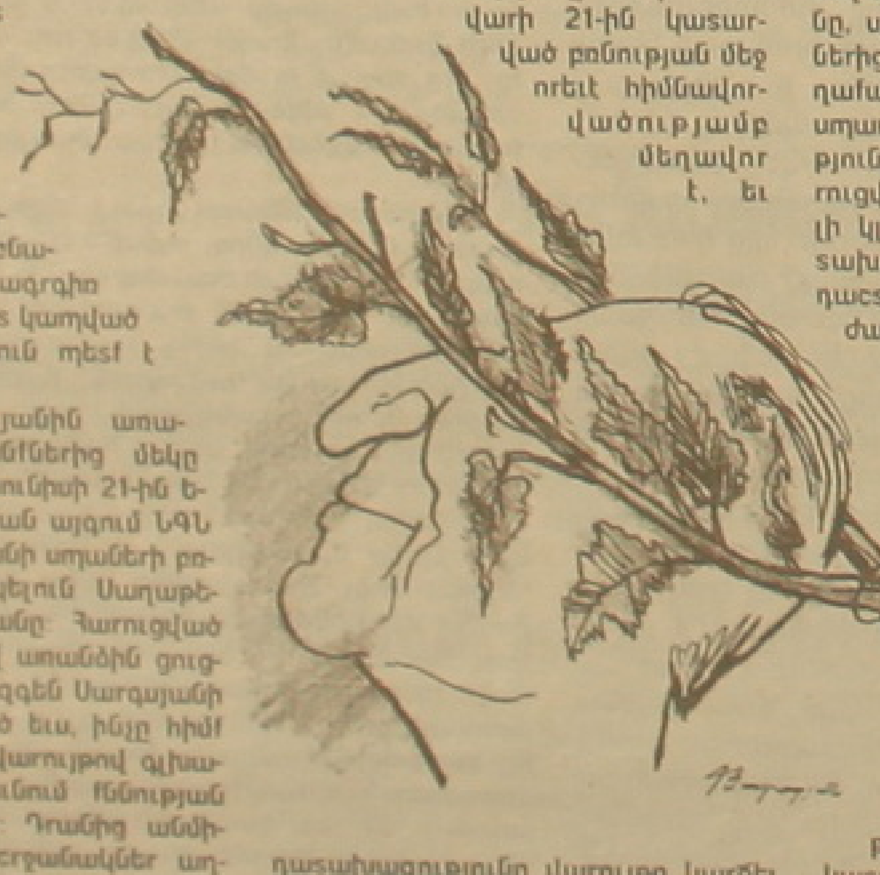

Ամեն ինչ սկսվեց գլխավոր բանտապետ Մուշեղ Սաղաթելյանի ձերբակալությունից: Խնդիրը ծայրահեղ քաղաքականացվեց, մեղադրյալն օծվեց որպես քաղաքական բանտարկյալ եւ, բնականաբար, որոշ շահագրգիռ ուժեր այս անհատի հետ կապված ցանկացած իրողություն պետք է ձեւափոխեին:

Մուշեղ Սաղաթելյանին առաջադրված մեղադրանքներից մեկը հիմնված էր 1995-ի հունիսի 21-ին Երեւանի բուսաբանական այգում ՆԳՆ բարձրաստիճան մի քանի սպաների բռնությունների ենթարկելուն Սաղաթելյանի մասնակցությանը: Հարուցված քր. գործի այս մասով առանձին ցուցմունքներ են եղել Վազգեն Սարգսյանի անվան հետ կապված եւ, ինչը հիմք է հանդիսացել այդ վարույթով գլխավոր դատախազությունում քննության անցկացման համար: Դրանից անմիջապես հետո որոշ շրջանակներ աղմուկ բարձրացրին, թե Վազգեն Սարգսյանի դեմ քրեական գործ է հարուցվել, որով իշխանությունները մեկնարկել են ազգային հերոսի վարկաբեկման գործընթաց: Սկզբից նշենք, որ հարցը, թե ինչ նպատակով պետք է դա արվեր եւ իշխանությունների ինչին էր պետք, մինչեւ հիմա նույն շրջանակների կողմից պատասխան չգտավ:

Դրանից հետո գլխավոր դատախազության քննություն վարող ՀԿԳ քննիչը Վ. Սարգսյանի մասով վարույթը կարճելու որոշում է կայացնում: Հիմնավորումը Վազգեն Սարգսյանի մահացած լինելն էր, ինչն ինքնին անհիմն է այնքանով, որ լուրջ մտայնության տեղիք էր տալիս: Որոշումից կարելի էր եզրակացնել, թե Վազգեն Սարգսյանը 95-ի հունվարի 21-ին կատարված բռնության մեջ որեւէ հիմնավորվածությամբ մեղավոր է, եւ դատախազությունը վարույթը կարճել է այդ փաստը չհրապարակելու նպատակով: Դա ինքնին լուրջ շահարկումների առարկա էր դառնալու, քանի որ նույն շրջանակներն այդ ժամանակ ակնհայտորեն պնդելու էին, թե Վազգեն Սարգսյանի դեմ դատախազությունն ինչ-որ սարքովի գործ է թխում:

Սակայն ՀՀ գլխավոր դատախազ Արամ Թամազյանը մեկ այլ որոշմամբ չեղյալ էր համարել քննիչի կայացրած որոշումը, որով փաստորեն վարույթով քննությունը շարունակվելու է:

Առայժմ դժվար է ասել՝ ինչի կհանգեցնի վերաբացված քննությունը, սակայն ակնհայտորեն Մուշեղ Սաղաթելյանի դեմ հարուցված քր. գործի այս մասով վարույթում ամեն ինչ շատ շուտով ակնհայտ կդառնա: Հետաքրքրականը, սակայն, այն է, որ լրատվամիջոցներից եւ պոպուլիզմով տառապող քաղաքական ուժերից եւ ոչ ոք կոչ չարեց սպասելու, թե ինչով կավարտվի քննությունը: Երբ նոր քրեական գործ կհարուցվի, այն ժամանակ հստակ կարելի կլինի որեւէ փաստարկ գտնել դատախազության դեմ: Ընդդիմադիր դաշտի ուժերի բարձրացրած վաղաժամ հիստերիան, սակայն, վկայում է, որ խնդիրը ոչ այնքան քննության ընթացքին հետեւելն է, որքան եւս մեկ անգամ թմբկահարելը, թե Մուշեղ Սաղաթելյանի դեմ հարուցված քրեական գործը քաղաքական դրդապատճառներ ունի: Առավել եւս, որ դատախազությունը գաղտնի, հատկապես նման աղմկոտ գործում, քրեական գործ պատշաճապես հարուցել չի կարող եւ նման ելքի դեպքում ողջ հանրությունը կարող է տեղեկանալ՝ ինչ է կատարվում դատախազությունում ըստ էության:

Սակայն այդ նույն քաղաքական ուժերը եւ նրանց սպասարկող մամուլը թերեւս հասկանում են, որ հատկապես նախընտրական տարում նման քայլեր իշխանությունն իրեն թույլ տալ չի կարող: Խոսքը չի վերաբերում շարքային քաղաքացու, որի հանդեպ նույն ուժերը թերեւս նման հետաքրքրություն չցուցաբերեին, այլ Վազգեն Սարգսյան երեւույթին, ուստի մնում է միայն եզրակացնել, թե բարձրացված աղմուկը միայն Մուշեղ Սաղաթելյանին արդարացնելու կամ առնվազն որպես քաղաքական հալածյալ ներկայացնելու ենթատեքստ ուներ եւ հիանալի օգտագործման առարկա էր:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԵԱՆ ԳՐԱՌՈՒՄՆԵՐ

«Ալաֆրանկա» եւ մասամբ նորին...

Վստահ չեմ, թէ «հեռուի սուրբը զօրաւոր կ'ըլլայ», ինչպէս կ'ըսէ հայկական առածը, սակայն կրնամ վստահօրէն ըսել, թէ «ուրիշինը աւելի համով կ'ըլլայ, աւելի ցանկալի»: Այլապէս ինչո՞ւ Յակոբ Պարոնեանը մէկ ու կէս դար առաջ պիտի խօսէր մեր «օտարամոլութեան» մասին, բան մը, որ կարծես ազգային յատկանիշ է ու նկարագիր, քանի որ 150 տարիէ ի վեր բան չէ փոխուած: Պոլիս ապրինք, թէ Թիֆլիս, Հայաստան, թէ Սփիւռք, միշտ աչքերնիս ուրիշին ունեցածին վրան է:

Եթէ պոլսահայութիւնը Արեւմտեան Եւրոպայի ոտնահետքերով կը քալէր, անկէ ընդօրինակելով գրեթէ ամէն ինչ՝ հագուստ-կապուստէն մինչեւ պար ու երաժշտութիւն: Եթէ խորհրդային շրջանին կամայ, թէ ակամայ ռուսականին ետեւէն վազեցինք ու երբեմն «Պապէն աւելի պապական» ըլլալու գնով, խելայեղօրէն ու անյագօրէն ընդօրինակեցինք ու ներմուծեցինք: Եթէ սփիւռքահայը ինկած երկրի ազդեցութեան տակ ակամայ հրաժարեցաւ շատ մը ազգային արժէքներէ ու հայուն բնորոշ յատկութիւններէն... հիմա՞, հիմա՛, Հայաստանի մէջ ո՞ր՛ւ ազդեցութեան տակ ենք, որ տակաւին նոյն օտարամոլութեամբ տարուած, երկրի դիմագիծը վերահայկականացնելու փոխարէն, այս անգամ, ուրիշ ձեւով կ'աղաւաղենք ու կը խաթարենք:

Դեռ չենք ազատուած օտար անուններու հմայքէն, ճիշդ է, եթէ հիմա Սերգէյ ու Վալոդեա, Լենդրոշ ու Նատաշա չկայ, ապա ուզածիդ չափ Քրիստինէ ու Մոնիկա...

Իսկ երբ կը քալես Երեւանի գլխաւոր փողոցներով եւ աջ ու ահեակ կը կարդաս նորաբաց խաղատուն-կազինոներու, վաճառատուներու, հիւրանոցներու ու ճաշարաններու անունները, վայրկեան մը այն պատրանը կ'ունենաս, թէ ասիկա Երեւանը չէ, այլ Նիւ Եորք կամ Փարիզ...

Ռուսականը որոշ ետքայլ մը ապրած է, սակայն ինչո՞ւ անմիջապէս անոր տեղը եւրոպականն ու ամերիկեանը եկած բազմած են: Երեւի դուրսէն եկած դոլարներուն հետ ուրիշ բաներ ալ կու գան կողմնակի...

Երբեմն կը մտածեմ, մեր հարեւան ժողովուրդնե՞րն ալ հայերու նման են: Ռուս մը կամ վրացի (չխօսինք ազերիներու մասին) կա՞յ, որ իր զաւկին անունը Հայկ կամ Խաչիկ, Անահիտ կամ Ազնիւ դնէ:

Ինչո՞ւ ոչ... չէ՞ որ մենք շատ ունինք Եուրիներ ու Վալոդեաներ, Վախթանգներ ու Սաղաթելներ (դեռ չխօսինք Աթաբէկ-Մաթաբէկի մասին): Ինչո՞ւ այս ժողովուրդները աւելի նախանձախնդիր են իրենց մշակոյթին, աւանդոյթներուն ու ազգային արժէքներուն նկատմամբ:

Դեռ մենք զմեզ «ազգայնամոլ» կ'որակենք: Ո՞ւր է... ինչերնի՞ս ազգայնամոլ է հագուածքնի՞ս, կեցուածքնի՞ս, գրածնի՞ս, կարդացածնի՞ս, մեր երգե՞րը, մեր թատրոննե՞րը...

Լաւ որ քիչ մը հայերէնախօսութիւնը մնացեր է, թէ ոչ ուրկէ՞ կարելի է իմանալ, որ այս ժողովուրդը հայ է ու այս երկիրն ալ Հայաստան:

– Ալօ՞... «Թաքսի ելլոու»... մի հաս մեքենայ ուղարկէք «Կոնտինենտալ» հիւրանոց, գնալու ենք «Մետելիցա» ռեստորան... չգիտե՞ս... պրոսպեկտի վրայ...

Եկուր ալ մի ճաթիր...

ՀԻՄՆ

ԱԶԳ

միջազգային

Վրաստանի կառավարության ընդլայնված նիստում շաբաթ օրը պետանվտանգության նախարար Վալերի Խաբուրձանիան ասել է, որ նախարարության տեղեկություններով, անցյալ տարի Վրաստանի հատուկ ծառայությունները կանխել են Թուրքիայից Վրաստան տասը հոգանոց

թյուն որակելն է այն դեպքում, երբ Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն Անկարա այցելությունների ընթացքում ամեն անգամ հանդիպում է «Գորշ գայլեր» կազմակերպության Ազգայնական շարժում կուսակցության առաջնորդներին, այդ թվում՝ փոխվարչապետ Դեւլեթ Բահչելիին:

րով, հնարավոր է, շարժվում են չեչեն գրոհայինները», ասել է Վրաստանի պետանվտանգության նախարարը, հավելելով, որ Պանկիսում գործում են «քրեական տարրերի եւ չեչեն գրոհայինների ուսումնական բազաներ, եւ այդ օբյեկտները չի կարելի անվանել ռազմակայաններ»: Խաբուրձանիայի խոսքերով,

Վրաստանի պետանվտանգության նախարարը Թուրքիայի «Գորշ գայլեր»-ը որակեց ահաբեկչական

զինված խմբի ներթափանցումը: Զինված խումբը նպատակ է ունեցել Վրաստանով անցնել Չեչնիա: «Ձերբակալվածներից մեկի մոտ եղել է պայթուցիկ հարմարանք, խմբի բոլոր անդամները Թուրքիայում անցել են հատուկ դասընթացներ ահաբեկչական «Գորշ գայլեր» կազմակերպության կայանում», նշել է Խաբուրձանիան:

Անշուշտ, նորություն չէ, որ «Գորշ գայլերի» եւ ահաբեկչական կազմակերպությունների գրոհայինները Չեչնիա են հասնում օգտագործելով գերազանցապես Թուրքիայի կամ Ադրբեջանի տարածքը, չեչեն գրոհայիններն ապաքինվում են թուրքական եւ ադրբեջանական պետական բժշկական հաստատություններում: Ուշագրավը Վալերի Խաբուրձանիայի «Գորշ գայլերին» ահաբեկչական կազմակերպու-

Վալերի Խաբուրձանիան, համաձայն «Փրայմ նյուս» գործակալության, ներկայացրել է այլ հետաքրքրաշարժ փաստեր, արել մեկնաբանություններ, որոնք իր նախորդները, Վրաստանի ուժային նախարարությունների բարձրաստիճան պաշտոնյաները, երկրի առաջնորդ Շեւարդնաձեն նախկինում, լավագույն դեպքում, կասկածի տակ էին դնում, մերժում: Այսպես, եթե նախագահ Շեւարդնաձեն Ռուսլան Գելաեւին բնութագրում էր «բարձրագույն կրթություն ունեցող», «սովորական մարդ» բառակապակցություններով, ապա Վ. Խաբուրձանիան Գելաեւին անվանել է «գրոհային, դաշտային հրամանատար», որը շարժվում է Պանկիսի կիրճով, հաճախակի Վրաստանից անցնում Ռուսաստան կամ մեկնում Բաքվի ուղղությամբ: «Այդ ուղղություննե-

վրացական կողմը խոստովանել է, որ չեչեն գրոհայինների խնդիր գոյություն ունի, մինչդեռ «Ռուսաստանն ունի ավելի լայն հնարավորություններ նրանց ձերբակալելու իր տարածքում, քանզի գրոհայինների մեծ մասը, այդ թվում Շամիլ Բասաեւն ու Խաթաբը, գտնվում է Չեչնիայում»:

Վրաստանի պետանվտանգության նախարարը հաստատել է, որ անցյալ տարի երկրի հատուկ ծառայությունները ձերբակալել են Հորդանանի եւ Սաուդյան Արաբիայի քաղաքացիների, որոնք կապ են ունեցել Խաթաբի հետ, փորձել Պանկիսի կիրճում ստեղծել զինված խմբավորումներ՝ Ռուսաստանի տարածքում ահաբեկչական գործողություններ իրականացնելու նպատակով:

Թ. Հ.

ԹՈՒՐՔԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայերը պետք է մարդ դառնան»

Սկիզբը էջ 1

Անհասկանալի է՝ ո՞վ է ասել կամ ինչո՞ւ պետք է Հայաստանը անդամակցի մի «կազմակերպության», որին անդամակցող երեք պետությունները ուղղակի կամ անուղղակի աջակցում են ահաբեկչությանը, զբաղվում թմրանյութերի անօրինական առեւտրով, մարդկանց առեւանգումներով (այս ոլորտում երեք պետությունների մեջ ակնհայտ առաջատարը Վրաստանն է-Թ. Հ.) եւ եռակողմ համաձայնագրում նշված մյուս հանցագործություններով: Ուշագրավ է, որ եթե Իզգին Հայաստանի հետ հարաբերություններ հաստատելու միայն մեկ նախապայման է առաջ քաշում՝ հայերը պետք է ազատեն ադրբեջանական շրջանները («հայերը պետք է մարդ դառնան» ցինիկ հայտարարությունը նախապայման չէ-Թ. Հ.), ապա Թուրքիան պաշտոնապես երեքն է առաջ քաշում՝ սկսած 1991 թվականից: Իզգին, ինչպես հաղորդում են ադրբեջանական ԶԼՄ-ները, ընդգծել է, որ Ադրբեջանի համար անընդունելի ղարաբաղյան հակամարտության լուծման տարբերակն անընդունելի կլինի նաեւ Թուրքիայի համար: «Ամեն ինչին չափ ու սահման կա, պետք չէ լցնել մեր համբերության բաժակը: Բոլորը պետք է հասկանան՝ չկան խնդիրներ, որոնք Ադրբեջանը չկարողանա լուծել», Ադրբեջանի խորհրդարանի ամբիոնից փքուն տոնով հայտարարել է Իզգին:

«Խոջալուի բնակչության զանգվածային բնաջնջումը ցեղասպանություն է», ասել է Իզգին, նշելով, որ փետրվարի 26-ին Թուրքիայի խորհրդարանը կքննարկի «Խոջալուի ցեղասպանությունը»: Բաքվի «Զերկալո» թերթը գրում է. «1992 թ. փետրվարի 26-ին Հայաստանի զինված ուժերը ռուսական 366-րդ մոտոհրաձգային գնդի օժանդակությամբ զավթեցին եւ հրի մատնեցին ադրբեջանական Խոջալու քաղաքը»: Այստեղ մեջբերենք Ադրբեջանի նախկին նախագահ Այազ Մութալիբովին. «Հարձակումը Խոջալուի վրա անսպասելի չէր»: «Նեզավիսիմայա գազետային» տված հարցազրույցում նա ասում է, որ «մարդկանց հեռանալու համար հայերը միջանցք էին թողել»: Այն ժամանակ ընդդիմադիր Ժողճակատի զինված ստորաբաժանումներն Աղդամի շրջանի սահմանի մատույցներում գնդակահարեցին ադրբեջանցի խաղաղ բնակիչների շարասյունը, ինչը եւ հաստատում է Այազ Մութալիբովը՝ այդ հանցագործությունը կապելով իրեն իշխանությունից հեռացնելու եւ պատասխանատվությունն իր վրա բարդելու ընդդիմության փորձերի հետ: Մութալիբովը 2001 թ. «Նովյե վրեմյա» պարբերականին տված հարցազրույցում ասում է. «Ակնհայտ էր, որ խոջալուցիների գնդակահարումը կազմակերպվել է ինչ-որ մեկի կողմից՝ Ադրբեջանում իշխանափոխության նպատակով»: Ադրբեջանի խորհրդարանի նախկին նախագահ, մինչեւ վերջերս Չինաստանում Ադրբեջանի դեսպան Թամերլան Ղարաեւն ասում է. «Ողբերգությունն իրականացրել են Ադրբեջանի իշխանությունները»: Ի դեպ, Օմար Իզգին չի մոռացել, որ 2001 թ. հունվարին, երբ Ֆրանսիայի Սենատը ճանաչեց «մտացածին հայոց ցեղասպանությունը», աշխարհում միայն Ադրբեջանի խորհրդարանը դատապարտեց Ֆրանսիայի խորհրդարանի ընդունած օրինագիծը:

Իզգին ադրբեջանական ANS հեռուստատեսությանը տված բացառիկ հարցազրույցում կարեւորել է ադրբեջանա-թուրքական քաղաքական, տնտեսական, մշակութային, ռազմական համագործակցության խորացումը, կրկնել է «Մեկ ազգ, երկու պետություն» կարգախոսը, որ Թուրքիան շարունակելու է ռազմական օգնություն տրամադրել Ադրբեջանին, եւ «տարածաշրջանում Ադրբեջանը, ոչ թե Ռուսաստանը պետք է լինի առաջնորդ», թուրք գործարարներն Ադրբեջանում ստեղծել են 40 հազար աշխատատեղեր եւ այլն:

Պաշտոնական այցելության ամենակարեւոր հատվածը, որի համար, թվում է, հենց Իզգին ժամանել էր Բաքու, Գաբալայի ռադիոտեղորոշիչ կայանի տասը տարով Ռուսաստանին վարձակալության տալու Բաքվի քայլն էր: «Գաբալայի ՌՏԿ-ն Ռուսաստանին փոխանցելը, անտարակույս, հակասում է Թուրքիայի շահերին», բառացիորեն այսպես է արտահայտվել Իզգին, հավելելով, որ «Թուրքիայի ղեկավարությունը նախապես տեղեկացված է եղել ստորագրվելիք համաձայնագրի մասին այնպես, ինչպես Հայաստանին վերաբերող բոլոր հարցերում Թուրքիան որոշում չի ընդունում առանց Բաքվի հետ համաձայնեցնելու»: Մոսկվայի նկատմամբ Իզգիի հայտարարությունն ավելի շուտ սպառնալիք է հիշեցնում. «Գալով տարածաշրջան, Ռուսաստանը հաշվի է նստելու Թուրքիայի շահերի հետ, մի պետության, որը տարածաշրջանում ունի ամենահզոր բանակը»:

Պիտի ենթադրել, որ Հեյդար Ալիեւի բացակայության պայմաններում (Ադրբեջանի նախագահն այդ օրերին ԱՄՆ-ում էր-Թ. Հ.) Օմար Իզգին Գաբալան ռուսներին հանձնելու հարցի շուրջ բացատրություն է պահանջել իր ադրբեջանցի գործընկեր Մուրթուզ Ալեսքերովից, այլապես վերջինս չէր հայտարարի, որ Բաքուն Գաբալայից կարող է տեղեկատվություն փոխանցել Անկարային, ապագայում Թուրքիան կարող է Ադրբեջանի հետ համատեղ շահագործել Գաբալայի ՌՏԿ-ն, ռազմակայան տեղաբաշխել Ադրբեջանի տարածքում: Այստեղ կարեւորը ոչ այնքան Բաքվի «կոմպլեմենտար» քաղաքականությունն է, ոչ էլ Անկարայի «մտահոգությունը», այլ այս տարածաշրջանի տեր ու տիրական Մոսկվայի հակազդեցությունը: Ռուս ռազմական փորձագետները «Ինտերֆաքսին» հույս են հայտնել, որ Ալեսքերովի մեկնաբանությունները չեն արտահայտում պաշտոնական Բաքվի տեսակետները:

ՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

Տարածաշրջանում ամենախղճուկ բանակը Վրաստանինն է

ԱՄՆ-ում հրատարակված «World Almanac-2002»-ում հետաքրքրաշարժ տվյալներ կան աշխարհի պետությունների բանակների թվի, զինուժի վրա ծախսվող գումարների մասին: Անդրկովկասյան երեք երկրների մեջ առանձնանում է Վրաստանը՝ իր խղճուկ բանակով: Վրաստանի բանակի թվակազմը 26,900 է, տարեկան ծախսվում է 22 մլն դոլար: Մեր ունեցած տեղեկություններով, 26.900-ից ավելի քան 10.000-ը դասալիք է, իսկ բյուջեով նախատեսված 22 մլն-ից տրվում է ոչ ավելի, քան 10 մլն դոլար: Ադրբեջանի բանակի թիվը 72.100 է, բյուջեով նախատեսված է 119 մլն դոլար: Ալմանախում Հայաստանի բանակի թվի մասին տվյալներ չկան, սակայն նշված է, թե որքան է բյուջեով նախատեսված գումարը՝ 96 մլն դոլար: Ներկայացնենք մեր տարածաշրջանին մոտ պետությունների բանակների թվաքանակը եւ բյուջեով զինուժի համար նախատեսված գումարները.

Թուրքիա	609.700	7,7 մլրդ
Իրան	513.000	7,5 մլրդ
Իրաք	429.000	1,4 մլրդ
Չինաստան	2.470.000	14,5 մլրդ
Հնդկաստան	1.303.000	15,9 մլրդ
Ռուսաստան	1.004.000	29 մլրդ
Եգիպտոս	448.500	2,5 մլրդ
Իսրայել	172.500	7 մլրդ
Քուվեյթ	15.300	2.6 մլրդ
Հորդանան	103.800	488 մլն
Սիրիա	316.000	1.8 մլրդ
Սաուդյան Արաբիա	126.500	18,7 մլրդ
Պակիստան	612.000	3.3 մլրդ
Լիբանան	63.000	560 մլն
Հունաստան	159.000	3.3 մլրդ

Հնդկաստանը կարող է գերիշխել Հնդկական օվկիանոսում

Հնդկական ԶԼՄ-ները հաղորդում են, որ ներկայումս ռուս-հնդկական բանակցություններ են վարվում ռազմօդանավերի, ավիակրի եւ ատոմային սուզանավի գնումների շուրջը: Պայմանագրի ստորագրման դեպքում Հնդկաստանը կկարողանա գերիշխող դիրք գրավել տարածաշրջանում եւ վերահսկել Հնդկական օվկիանոսը: ՌԴ փոխվարչապետ Իլյա Կլեբանովը Դելիում արդեն հանդիպել է Հնդկաստանի պաշտպանության նախարար Ջորջ Ֆեռնանդեսի հետ: Ըստ հնդկական լրատվամիջոցների, պայմանագիրը կարող է ստորագրվել արդեն այս շաբաթ: Ռուսաստանցի փորձագետների գնահատումներով, պայմանագրերի փաթեթի ընդհանուր գումարը կազմելու է 1,4-4 մլրդ դոլար:

Ատոմային սուզանավը թույլ կտա անխնա գործել համաշխարհային օվկիանոսի փաստորեն ամբողջ ջրատարածքում եւ մասնավորապես վերահսկել մերձավորարեւելյան նավթի տեղափոխման ծովային ուղիները, իսկ անխոցելի ավիակրի ռազմօդանավերը կապահովեն ցամաքային գործողությունները: Այսօր Հնդկաստանը չունի ոչ ավիակիր, ոչ էլ ատոմային սուզանավ, մինչդեռ ուզում է տեղ զբաղեցնել ռազմական գերտերությունների շարքում, նշում է BBC ռադիոկայանը:

Հնդկական սպառազինությունների մոտ 70 տոկոսը ռուսական է: Նոր պայմանագրով նախատեսվում է «Ադմիրալ Գորշկով» ավիակիրը Հնդկաստանին հանձնել անվճար, բայց հետագայում արդիականացնել, ինչպես նաեւ զինել 18-60 «Միգ-29Կ» ռազմօդանավերով: Միայն այդ գործարքների շնորհիվ ՌԴ ռազմարդյունաբերական համալիրը կստանա մինչեւ 2,3 մլրդ դոլար:

Պ. Ռ.

Եվրոն եւ նրա զոհերը

Ֆրանսահայ համայնքի «Յառաջ» օրաթերթից քաղում ենք հետեւյալ հետաքրքրական տեղեկությունը եվրոյի մուտքով եվրոպական դրամանիշերի անհետացման մասին:

Հոդվածում նշվում է, որ հազվադեպ վերապրողներից են լինելու հոլանդական սանը եւ ֆրանսիական սանտիմը, քանի որ, ըստ ակադեմիայի որոշման, այդ անվանումը պահպանվում է եվրոյի մեկ հարյուրերորդականի համար:

Պատմության գիրկն անցած դրամանիշերից ամենահինը վստահաբար հունական դրախմին է, որը որոշ ընդմիջումից հետո դարձյալ սկսել է օգտագործվել 1832-ին՝ հելլենական նոր անկախության օրերին: Ի դեպ, հույներն են, որ մ. թ. ա. յոթերորդ դարում այսօրվա տեսքն են տվել դրամներին՝ դարձնելով բոլորակաձեւ, երկու կողմը խորհրդանիշերով: Հունական «էփսիլոն» տառից ներշնչված եվրոյի խորհրդանիշը կարող է որպես մխիթարություն ծառայել դրախմիի անհետացմանը:

Ֆինլանդիայի դրամանիշի պատմությունը ամենաալեկոծներից է: Աշխարհաքաղաքական անկայուն կացությունը, որ երկիրը կովախնձորի էր վերածել Ռուսաստանի եւ Շվեդիայի միջեւ, իր անդրադարձն է ունեցել նաեւ դրամի վրա: Ավելի քան հինգ դար շվեդի ենթակայության տակ շվեդական դրամանիշը օգտագործելուց հետո, երբ 1809-ին անջատվում է Շվեդիայից եւ մաս կազմում Ռուսական կայսրությանը, օգտագործում է ռուսական ռուբլին եւ կոպեկը: Հետագայում՝ Ալեքսանդր Բ կայսրից որոշ ինքնավարություն ստանալով, գործածում է տեղական դրամը: Ֆիններն սկսում են օգտագործել մարկն ու ֆենինգը՝ տարբերվելով հյուսիսային մյուս երկրներից՝ Շվեդիայից, Դանիայից եւ Նորվեգիայից, որոնք 1875-ին միասնական դրամանիշ են հաստատել՝ կրոնն ու օրեն: Վերջիններս մերժել են միանալ եվրոյին:

Պորտուգալական էսկուդոյի եւ իսպանական պեսոյի ճակատագրերը մի քիչ մխիթարական են այն առումով, որ այդ անունները շարունակվելու են հնչել Կենտրոնական եւ Հարավային Ամերիկաներում՝ արտացոլելով այդ երկրների գաղութատիրական եւ աշխարհակալական անցյալը:

Գերմանական մարկն անհետանալու է: Միջին դարերում մարկ էր կոչվում պաշտոնական կնիքը, որով դրոշմում էին ձուլված արծաթը կամ ոսկին՝ երաշխավորելու համար նրանց ծանրությունը: Հետագայում մարկ են կոչվել ազնվածույլ մետաղները, իսկ ավելի ուշ՝ արծաթե դրամները: Գերմանական կայսրության հիմնումով 1871-ին «մարկը» դարձել է վճարման օրինական միջոցը՝ դուրս մղելով ֆլորինը, դուկատը եւ թալերը: Ճիշտ է, կրել է փոփոխություններ, բայց պահպանել է իր կշիռը:

Հայտնի չէ, թե պահպանողականների ամենակայուն ամրոց Մեծ Բրիտանիան ինչքան է կարողանալու դիմադրել եվրոյի մուտքը ֆունտի փոխարեն, քանի որ մի քանի մեծ հաստատություններ, ինչպես «Բրիտիշ տելեկոմը» եւ «Դիկսընսը» (որ երկրում 1300 վաճառատուն ունի) որոշել են ընդունել եվրոն որպես ծառայությունների փոխհատուցման միջոց: Չպետք է անտեսել այն փաստը, որ ամեն տարի շուրջ 13 մլն եվրոպացի է այցելում Անգլիա եւ այնտեղ ծախսում մոտ 4 միլիարդ ֆունտ ստեռլինգ: Նրանք հավանաբար այժմ պիտի նախընտրեն դրամափոխանակման հոգսերից ազատվել:

Թեժ պայքար է սպասվում Անգլիայում: Բրիտանացիների երկու երրորդը չի ցանկանում կորցնել ավանդական դրամանիշը, որի վարկը բարձր է աշխարհում: Բայց արդյոք կարողանալո՞ւ են դիմադրել ընդհանուր շուկայական հարաբերությունների պայմաններում:

Գոնե պայմանագրային պարտավորությունը կատարիր

2001 թ. սեպտեմբերի 19-ին անչափ տխուր լուր ստացվեց Շվեյցարիայից: **«Ազգ»** թերթի տնօրեն Հարություն Առաքելյանը, որը մասնակցում էր Լոզանում անցկացվող լրատվամիջոցների մենեջմենթի բարելավմանն ուղղված միջազգային կոնֆերանսին, զանգահարեց խմբագրություն եւ հայտնեց հանրապետության ճանաչված ժուռնալիստներից մեկի, «Новое время» թերթի փոխխմբագիր Վալերի Այդինյանի հանկարծահաս մահվան մասին: Նույնիսկ ամիսներ անց Հարություն Առաքելյանը դժվարանում է ներկայացնել կատարվածը, որովհետեւ Վալերիի մահվանը հաջորդած իրողությունները նույնպես ծանր են:

Ի՞նչ էր պատահել:

Միջազգային կոնֆերանսին հայ ժուռնալիստների մասնակցությունն իրականացրել էր «IREX- Pro Media» կազմակերպությունը, որը նմանատիպ մի շարք այլ ծրագրեր է իրականացրել: Այս կազմակերպությունը դիմել էր «ASCO-PRO» ապահովագրական ընկերությանը՝ Շվեյցարիա մեկնող խմբի ճանապարհորդությունը ապահովագրելու համար:

- Սակայն այն, ինչ հետագայում պետք է տեղի ունենար, մտքներովս անգամ չէր անցնում,- պատմում է Հարություն Առաքելյանը՝ հիշելով Վալերի Այդինյանի կաթվածահարությունից հետո կատարվածը: 4-5 րոպեի ընթացքում վրա հասած «Շտապ օգնության» ծառայությունը ժամ ու կես պայքարում էր Վալերիի կյանքը փրկելու համար, եւ մեր հույսը մեծ էր: Նույնիսկ մտածում էինք, թե նա ինչպես պետք է վերադառնար ապաքինվելուց հետո, քանի որ երկու ինքնաթիռ պետք է փոխեր (Լոնդոն-Ցյուրիխ, Ցյուրիխ-Երեւան երթուղիներ): Ցավոք, տեղի ունեցավ ամենաահավորը... Հայաստանից ժամանած խումբը սկզբում անորոշության մեջ էր, ես կասեի, անճարության զգացողությունը նվաճել էր բոլորիս... Սակայն խմբի ղեկավար Նաիրի Մանուչարովայի, թարգմանիչ Ռուզան Վարդանյանի, «Առավոտ» թերթի տնօրեն Պետրոս Պետրոսյանի, «Республика Армения» թերթի տնօրեն Վիկտոր Շիկանյանի, «Հեռարձակող լրագրողների ընկերակցության» ներկայացուցիչ Սառա Պետրոսյանի, Շվեյցարիայում ՀՀ դեսպան Կարեն Նազարյանի, հյուպատոսի պաշտոնակատար Լուսինե Մարտիրոսյանի շնորհիվ կատարվեց անհնարինը. Վալերի Այդինյանի դին խմբի անդամներին բերող ինքնաթիռով հասցվեց Երեւան: Չեմ ուզում մանրամասնել, թե ով ինչ արեց, սակայն կարճ ժամանակում կատարվեց հսկայական գործ:

Այս ամենն իրականացնելու համար Շվեյցարիայում ՀՀ դեսպանատունը ծախսեց 5213 դոլար, որը, բնականաբար, պետք է վճարեր ապահովագրական ընկերությունը՝ «ASCO-PRO»-ն: Ընդհանրապես, ապահովագրական այս ընկերությունը պետք է վճարեր 30 հազար դոլար գումար (դա հիմնավորված ապահովագրական ընկերությանը ներկայացրել է «IREX-ProMedia»-ն, այս մասին գրել են «Новое время» եւ «Առավոտ» թերթերը): Սակայն այս դժբախտությունից ամիսներ անց դեռեւս ոչ մի լումա չի փոխանցվել ոչ Շվեյցարիայում Հայաստանի Հանրապետության դեսպանատանը, ոչ էլ տրվել է Վալերի Այդինյանի ընտանիքին:

Չենք ուզում խոսել մարդկային գթասրտության կամ մարդկային այլ որակների մասին, բայց գոնե տարրական պարկեշտությունը եւ բիզնեսի օրենքները պետք է հարգել:

- Փաստորեն, այն, ինչ այսօր կատարվում է Վալերի Այդինյանի ընտանիքի հետ, «ապահովագրված» չէր խմբի յուրաքանչյուր անդամի ընտանիք: «ASCO-PRO» պետք է ինքն իրեն հաշիվ տա եւ կատարի պայմանագրային պարտավորությունները, հակառակ պարագային, ՀՀ-ի ճանաչված լրատվամիջոցները կհետամտեն հարցի արդարացի լուծումը: Ի՞նչ է «ASCO-PRO» «խնդրում է» մեծական հակագնվա՞գդ...»,- ասում է Հարություն Առաքելյանը:

Կարծում ենք, որ «ASCO-PRO» ապահովագրական ընկերությունն, ի վերջո, կանսա տարրական խելամտության ձայնին եւ չի վարկաբեկի իրեն բիզնեսի աշխարհում:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՀԱՄԵՐԳ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Իրանական «Սուրբ Մարիամ Աստվածածին» ֆիլմը նվիրված է Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակին

«Իրանցի եւ հայ ժողովուրդներն այնպիսի մշակութային կապեր ունեն, որոնց արմատները խարսխված են դարերի խորքում: Այդ ավանդույթները շարունակվում, բարգավաճում են նաեւ այսօր՝ ծնունդ բերելով նոր լիցք, նոր իմաստ: Եվ թե իրանցի, թե հայ արվեստագետների վրա այսօր առավել քան երբեւէ դրված է մեծ առաքելություն՝ զարգացնել դրանք», ասում է Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանատան հասարակական եւ մշակութային կապերի պատասխանատու Մահմուդ Ասվարը:

Հայ-իրանական մշակութային արդի փոխառնչությունների դրսեւորումներից մեկը հանդիսացավ վերջերս Իրանում նկարահանված «Սուրբ Մարիամ Աստվածածին» ֆիլմը, որը նվիրված է Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակին: 15 սերիանոց կինոնկար, որը մեծագույն հաջողությամբ շուրջ մեկ տարի հաղթարշավեց իրանական աշխարհի կինոթատրոններում, եւ ապա լայն հանրության պահանջարկով սեղմ տարբերակով այժմ պատրաստ է ցուցադրվելու երկրի հեռուստատեսությամբ:

... Մաջիդ Էնթեզամին հայտնի է նախ եւ առաջ որպես կինոկոմպոզիտոր: Բազմաթազում իրանական ֆիլմեր կյանք են առել նրա երաժշտության ուղեկցությամբ: 2000 թ.-ին Մաջիդ Էնթեզամին Հայաստան գալով, առաջարկում է Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի դիրիժոր Ռուբեն Ասատրյանին ձայնագրել նոր ֆիլմի համար գրված իր երաժշտությունը: Անշուշտ, համընդհանուր հետաքրքրությանն արժանացավ այն փաստը, որ իրանցիները նախաձեռնում են նկարահանել գեղարվեստական կինոնկար Սբ. Մարիամ Աստվածածնի թեմայով եւ որ այն պետք է ընծայված լինի Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակին:

«Մտահղացումն ուշագրավ էր ոչ միայն իմաստային առումով: Հետաքրքրական էր նաեւ ֆիլմի համար գրված երաժշտությունը, պարտիտուրի առանձնահատկությունները, որը ենթադրում էր բավականին մեծ եւ յուրատիպ կազմ՝ սիմֆոնիկ նվագախումբ, ժողովրդական նվագարանների ընտրանի, երգչախմբի ֆոլկ երգեցողություն, մեներգիչներ», պատմում է Ռուբեն Ասատրյանը:

Այդպիսին է Մաջիդ Էնթեզամիի «Սուրբ Մարիամ Աստվածածին» ֆիլմի երաժշտության պարտիտուրը, որը Ռուբեն Ասատրյանի ջանադիր աշխատանքի շնորհիվ երկու ամսվա ընթացքում ձայնագրվեց Երեւանում: Բացի այդ, Ռուբեն Ասատրյանը նախաձեռնեց ստեղծելու մեկ այլ տարբերակ: Այն է՝ մշակում լոկ սիմֆոնիկ նվագախմբի կազմի համար:

... Հայտնի է, որ իսլամի սուրբ գրքում զգալի տեղ է հատկացված Սբ. Մարիամին: «Այնպես որ «Սուրբ Մարիամ Աստվածածին» ֆիլմի նկարահանումը բոլոր առումներով պատահականություն չէ մեզ համար», շեշտում է Մահմուդ Ասվարը:

Ինչպես տեղեկացրել էր **«Ազգը»** (08.02.2002 թ.), փետրվարի 8-ին «Արամ Խաչատրյան» համերգասրահում կայացավ միջոցառում նվիրված Իրանի Իսլամական Հանրապետության հեղափոխության հաղթանակի 23-րդ տարեդարձին: Ողջույնի խոսքով հանդես եկած Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպան Մոհամադ Ֆարհադ Քոլեյնին մասնավորապես նշեց երկու հին ժողովուրդների մշակույթների կապերի արդի փուլում զարգացման կարեւորությունը: Իրանի եւ Հայաստանի պետական օրհներգերից հետո ՀՖՆ-ի կատարմամբ հայ հանդիսականը գրեթե բացառիկ (համենայն դեպս՝ այսօր) հնարավորություն ունեցավ հաղորդակից լինելու ժամանակակից իրանական ազգային պրոֆեսիոնալ երաժշտությանը:

ՀՖՆ-ի կատարմամբ, Ռուբեն Ասատրյանի նվագավարությամբ հրամցվեցին իրանական պրոֆեսիոնալ կոմպոզիտորական դպրոցի ավագ սերնդի ներկայացուցիչ Հեսմեթ Սանջարիի սիմֆոնիկ երկու պիեսը: Մեկը՝ գեղահնչյուն, քնարահայեցողական, արեւելյան մելամաղձոտությամբ ներթափանցված, մյուսը՝ տոկուն եւ նազանի:

«Սուրբ Մարիամ Աստվածածին» ֆիլմի երաժշտությունը ներկայացվեց պատկերային-նկարագրողական բնույթի դրվագներով:

Ամբողջ երեկոյին ընդհանուր տոնական տրամադրություն հաղորդելու միտումով համերգային ծրագրում ընդգրկված էին հանրաճանաչ ստեղծագործություններ՝ ի թիվս Բրամսի Հունգարական պարերի, Յոհան Շտրաուսի «Կապույտ Դանուբ» վալսի, «Ռադեցկի քայլերգի»: Համերգի գագաթնակետը հանդիսացավ ՀՖՆ-ի փայլուն կատարմամբ հատվածները Արամ Խաչատրյանի «Գայանե» եւ «Սպարտակ» բալետներից:

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Հնչյունը՝ զգայականի կենտրոն

Եթե Հրաչյա Հարությունյանը կատարեր միայն Բախի Ջութակի 2-րդ պարտիտայի Սարաբանդան, դա էլ բավարար կլիներ նրա բացառիկ կատարողական կարգը գնահատելու համար: Բայց «բիսի» արժանացած Բախից բացի, մեր հայրենակիցը «Արամ Խաչատրյան» համերգասրահի ունկնդիրներին նվիրեց Յ. Բրամսի Ջութակի կոնցերտի անմոռանալի մեկնաբանությունը:

40-ամյա Հրաչյա Հարությունյանը Երեւանի կոնսերվատորիայի (Գ. Բուդաղյանի դասարան) եւ Մոսկվայի կոնսերվատորիայի (Բ. Բելենկու եւ Վ. Տրետյակովի դասարան) շրջանավարտ է: Մոսկվայում էլ ավարտել է ասպիրանտուրան: Շվեյցարիայում 1988 թ. եւ Ճապոնիայում 1989 թ. կայացած ջութակահարների միջազգային մրցույթների դափնեկիր Հարությունյանը 1990 թվականից ապրում է արտասահմանում: Տաղանդը եւ ճակատագիրը նրան շնորհել են համագործակցություն 20-րդ դարի կարկառուն երաժիշտների, մասնավորապես Իեհուդի Մենուհինի (Շվեյցարիայի միջազգային երաժշտական ակադեմիա), Սերժ Չելիբիդակեի (Հարությունյանը եղել է Մյունխենի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի կոնցերտմայստերը), Կլաուդիո Աբադոյի հետ (1993-95 թթ. Հարությունյանը Բեռլինի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի առաջին ջութակն էր): 1991 թ. Գերմանիա տեղափոխվելով (ջութակահարը նաեւ Շտուտգարտի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի կոնցերտմայստերն է եղել) Հարությունյանը 1995 թ. հաստատվեց Նոյշտադտում: Այստեղ 1996 թ. նա բացում է ջութակի վարպետության «Crescendo» դպրոցը: Այն հիմնված է ռուսական սեփական մեթոդի վրա, որտեղ հենց Հարությունյանի արվեստի համար էական ջութակի կատարողական արվեստի ռուսական եւ համաեվրոպական ավանդույթները խաչաձեւվել են նոր դրական արդյունքի ստացման նպատակով: Կազմով միջազգային այդ դպրոցի մասնաճյուղ կա նաեւ Քյոլնում:

Երկար ընդմիջումից հետո 2000 թ. Երեւան գալով՝ Հարությունյանը որպես մենակատար հանդես եկավ Յ. Սիբելիուսի Ջութակի կոնցերտը, իսկ հաջորդ տարին՝ Ա. Խաչատրյանի Կոնցերտը կատարելիս: Հիշելով այդ նվագակցած ելույթները, այդուհանդերձ անկարելի է չխոստովանել, որ Բրամսի Կոնցերտի ներկայիս ընթերցումն առանձնահատուկ է: Պատճառներից մեկը մտածողության զուտ գերմանական դիսցիպլինն է. երաժշտական մտական ներքին լարվածության ամբողջականությունը է հաղորդում զարգացմանը՝ չփոխելով դրա բնականությունը: Ուսուցողական հանճարեղությունից հեռու գտնվող կատարման այսպիսի ակադեմիական ոճը Հարությունյանին թույլ տվեց Բրամսի մեջ ի հայտ բերել դասական գծեր, իսկ տարածական ընչառությունը տեսանելի դարձրեց ռոմանտիկներին բնորոշ հեռանկարը: Դա վերաբերում էր առաջին հերթին Կոնցերտի առաջին եւ երկրորդ մասերին: Իսկ երրորդ մասը դանդաղեցված տեմպի եւ ընդգծված «կրող կառուցվածքների» բեռումով տպավորվեց բառացիորեն ամբողջի պողպատյա ճարտարապետությամբ. յուրօրինակ երաժշտական մանրակերտ էյֆելի կամ Տալինի աշտարակների ոճով:

Հատկապես հարկ է խոսել հնչյունի որակի մասին: Ջութակահարին մտապես մտահոգում է դրա արտահայտչականությունը: Ուստի ասես հղկում է այն՝ հնչյունը դարձնելով մերթ հագեցած, մերթ թափանցիկ, օգտագործելով երաժշտության ֆակտուրային եւ ռեգիստրային նյութը (հատկանշական է կադենցիայի կատարումը Կոնցերտի առաջին մասում): Հարությունյանի հնչյունային արտահայտչականության մեջ կարեւոր դեր է խաղում տեմպային դինամիկան: Տեմպը ներգործում է ոչ միայն երաժշտական դարձվածքի, այլեւ յուրաքանչյուր հնչյունի տեմբրի ու երանգավորման վրա: Հնչյունը դառնում է ռացիոնալի եւ զգայականի կենտրոնակետը:

Լինելով հզոր մտքի տեր երաժիշտ, Հրաչյա Հարությունյանը Բրամսի գլուխգործոցին հաղորդեց ինտելեկտուալ ընթերցման գեղեցկություն, դա անելով վիրտուոզ կերպով, դահլիճի վրա հիպնոտիկ ներգործությամբ: Անկասկած, այդ ընթերցումը կմնա հայկական կատարողական արվեստի պատմության մեջ:

Իհարկե, մեր նվագախմբի համար մեծ փորձություն էր նման կարգի եւ անհատականության ջութակահարի հետ նվագելը: Օրինակ, վերջնամասի սովորականից դանդաղ տեմպը բնավ էլ ոչ լավագույն լույսով «մերկացրեց» նվագախմբային հնչողության ուղղահայաց հատույթը: Եվ երկրորդ մասում ջութակահարին շատ էր խանգարում փայտե փողայինների խումբը. այստեղ հեռու էին ցանկալի հովվերգականությունից: Կարծում եմ, փողային գործիքների երկիր Հայաստանում փողայիններով այդպես՝ առանց իմաստավորված շնչառության, առանց պատշաճ գեղարվեստականության նվագելը պարզապես անվայել է: Սա կարեւոր խնդիր է նվագախմբի ղեկավարության համար: Մակարդակի անկումը հանկարծակի տեղի չի ունեցել, եւ այդ գործընթացը կարելի է կանգնեցնել միայն մտական մանրակրկիտ աշխատանքով: Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի վահանակի մոտ կանգնած դիրիժոր Ռուբեն Ասատրյանը հայտնի է որպես նուրբ խմբավար, ինչում մենք համոզվեցինք նաեւ այս անգամ: Նա հնարավոր ամեն ինչ արեց, որպեսզի ունկնդիրը վայելի մենակատարի նվագը: Դրա հետ մեկտեղ դիրիժորին հատուկ մասշտաբայնությունը նպաստում էր եզրային մասերի, հատկապես առաջինի, դրամատիզացմանը: Երաժշտության դրամատիկ ներուժի զգացումը սովորաբար առանձնացնում է Ռուբեն Ասատրյանի մեկնաբանությունները: Այս իմաստով անմասն չմնաց նաեւ Բրամսի երկրորդ սիմֆոնիան:

Հարկ է նշել ծրագրի հաջող կազմումը, որտեղ օրգանապես զուգորդվում էին Բրամսի երկու ստեղծագործությունները: Կոմպոզիտորը դրանք ստեղծել է իրար հետեւից, ըստ որում պահպանելով միեւնույն ռե մաժոր տոնայնությունը: Ծրագրի կազման կուլտուրան կարեւոր խնդիր է յուրաքանչյուր համերգի համար, սիմֆոնիկ թե կամերային:

Բրամսի երկրորդ սիմֆոնիան Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախումբն Ասատրյանի ղեկավարությամբ կատարեց մեծ ինքնանվիրումով, թեեւ այստեղ էլ Adagio-ում եւ Allegretto-ում փողայինների (հատկապես փայտե) խմբի նվագն անթերի չէր: Բրամսի սիմֆոնիզմը դրամատիկ պոռթկումների ներքին ուժով եւ միաժամանակ գրեթե մանկական անմիջականությամբ ու պանթեիստական աշխարհընկալմամբ, թվում է, մոտ է Ասատրյանի դիրիժորական ոգուն: Նա իր կատարողական մտահղացումը հիմնել էր երկրորդ սիմֆոնիայի եզրային մասերի առաջնության վրա եւ, լինելով երաժշտության նվագախմբային զանգվածի տիրակալը, այն հասցրեց ապոթեոզի:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
Արվեստագիտության դոկտոր

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

«Ականջս տարար, տո՛...»

ԱԶԳ

Մարզական

Գլխավորը մասնակցությունն է

Հայաստանի մարզիկներն առայժմ հավատարիմ են օլիմպիական սկզբունքներին՝ գլխավորը մասնակցելն է: Ինչպես Սոլթ Լեյք Սիթիից տեղեկացնում է սպորտավարչության եւ ՀԱՕԿ-ի լրատվական ծառայության պետ Յուրա Ալեքսանյանը, Հայաստանից առաջինը մեկնարկի դուրս եկավ գյումրեցի դահուկորդ Արամ Հաջյանը: Նա 30 կմ տարածությունն անցավ 1 ժամ 24,75 րոպեում: 22-ամյա դահուկորդը 78 մասնակիցների մեջ գրավեց 64-րդ տեղը:

Կանանց 15 կմ դահուկավազքի 60 մասնակիցների թվում էր նաեւ Մարգարիտա Նիկոլյանը: Ցավոք, նա վատառողջ էր, ջերմություն ուներ, սակայն իր մեջ ուժ գտավ դուրս գալու մրցման եւ... որակազրկվեց: Մեր մարզուհին հույս ունի հաջող հանդես գալու 5 եւ 10 կմ դահուկավազքերում:

Մեկնարկն անհաջող էր նաեւ Հայաստանը ներկայացնող Մարիա Կրասիլցեւա-Արտյոմ Զնաչկով սպորտային զույգի համար, որը միայն վերջին պահին իրավունք ստացավ մասնակցելու օլիմպիադային: Կարճ ծրագրից հետո նրանք զբաղեցնում են 20-րդ տեղը:

Մյուլեգը մրցակցությունից դուրս էր

Տղամարդիկ եւս օլիմպիական առաջին պարգեւները վիճարկեցին դահուկավազքում: Ի տարբերություն կանանց, ազատ ոճով 30 կմ դահուկավազքում չեմպիոնի կոչման համար այդպես էլ սուր մրցակցություն չծավալվեց: Արդեն մեկնարկից առաջատարի դերը ստանձնեց իսպանացի Յոհան Մյուլեգը, որը մինչեւ վերջնագիծ ոչ մեկին թույլ չտվեց շրջանցել իրեն եւ վստահորեն նվաճեց օլիմպիադայի չեմպիոնի տիտղոսը: Մյուլեգը գրեթե 1,5 րոպեով գերազանցեց 2-րդ տեղը գրաված ավստրիացի Քրիստիան Հոֆմանին: Բրոնզը բաժին հասավ Ավստրիան ներկայացնող Միխայիլ Բոտվինովին

Ռեկորդների տարափ

Չմշկասահքի մրցումների առաջին իսկ օրն աչքի ընկավ ռեկորդների տարափով: Տղամարդկանց 5000 մ չմշկասահքում առաջին ռեկորդը սահմանեց գերմանացի չմշկորդ Յենս Բոդենը: Նրա արդյունքը՝ 6 րոպե 21,73 վրկ, օլիմպիական նոր ռեկորդ էր: Սակայն մի քանի րոպե անց նրա ռեկորդը գերազանցեց ամերիկացի Դերեկ Պարան (6 րոպե 17,98 վրկ)՝ սահմանելով աշխարհի նոր ռեկորդ: Բայց այդ արդյունքն էլ բավական չէր օլիմպիական չեմպիոն դառնալու համար: Նախավերջինը մեկնարկի դուրս եկած հոլանդացի Յոխեմ Այտդեխաագեն պարզապես հիացրեց բոլորին՝ ցույց տալով իր ֆանտաստիկ արդյունք: Նա մրցասարածությունը հաղթահարեց 6 րոպե 14,66 վրկ-ում: Արծաթե մեդալակիր դարձավ Դերեկ Պարան, բրոնզը բաժին հասավ Յենս Բոդեին: Մրցակարգի համաձայն, 1–16-րդ տեղերը զբաղեցրած չմշկորդներն իրավունք ստացան մասնակցելու 10 հազար մետր չմշկասահքում:

Հայաստանի դրոշակակիր Արսեն Հարությունյանը

Կանանց չմշկասահքում գերմանուհի Աննի Ֆրիզինգերը նպատակադրվել է օլիմպիադայում չորս ոսկե մեդալ նվաճել: Նա այս մրցաշրջանում աշխարհի գավաթի խաղարկությունում եւ եվրոպայի առաջնությունում առայժմ ոչ մեկին չի զիջել հաղթողի կոչումը: 3000 մ չմշկասահքում նրա հիմնական մրցակցուհին էր համարվում 29-ամյա Կլաուդիա Պեխշտայնը, որը ներկայիս ռեկորդակրուհին է: Նա 1994 թ. Լիլեհամերում նվաճել էր բրոնզե մեդալ, իսկ չորս տարի անց Նագանոյում արժանացել արծաթե պարգեւի:

Կանանց 3000 մ չմշկասահքի մրցումներն էլ աչքի ընկան ռեկորդների առատությամբ: Երեք մարզուհիներ գերազանցեցին աշխարհի ռեկորդները: Հաջողությունն ուղեկցեց Կլաուդիա Պեխշտայնին, որն իրեն պատկանող մեկ տարվա վաղեմություն ունեցող աշխարհի ռեկորդը գերազանցեց 1,56 վրկ-ով: 2-րդ արդյունքը ցույց տվեց հոլանդուհի Ռենատե Գրենեւոլդը: 3-րդ մրցանակակիրը կանադուհի Սինդի Կլասենն է:

Ընթանում է նախնական փուլը

Ինչպես միշտ, ձմեռային օլիմպիադաներում մեծ հետաքրքրություն է ներկայացնում հոկեյի մրցաշարը: Առայժմ ընթանում է նախնական փուլը, որի մասնակիցները վիճարկում են հիմնական փուլի ուղեգրերը: 8 հավաքականները բաժանվել են երկու խմբի: Առաջին խմբում առայժմ հաջող են հանդես գալիս Գերմանիայի եւ Լատվիայի հավաքականները, որոնց միջեւ կայանալիք հանդիպումն էլ պետք է վճռի միակ ուղեգրի տերը:

Գերմանացիները մրցաշարը սկսեցին սլովակների նկատմամբ տարած հաղթանակով (3–0): Երկրորդ խաղն ավստրիացիների հետ չափազանց համառ բնույթ կրեց: Առաջին խաղափուլում գերմանացիները երկու անգամ գրավեցին մրցակցի դարպասը, երկրորդում ավստրիացիները վերականգնեցին հավասարակշռությունը: Խաղավարտից 1 րոպե 15 վրկ առաջ Անդրեաս Լոտը հաղթանակ պարգեւեց գերմանացիներին:

Լատվիացիները նախ հաղթեցին ավստրիացիներին (4–2), ապա ոչ-ոքի խաղացին սլովակների հետ (6–6): Երկրորդ խմբում Բելառուս–Ուկրաինա խաղի ելքը վճռեց բելառուսցիների խփած միակ տափօղակը: Շվեյցարիա–Ֆրանսիա խաղն ավարտվեց ոչ-ոքի (3–3):

Օլիմպիական խաղերի մեկնարկը տրված է

Փետրվարի 8-ին ամերիկյան Յուտահ նահանգի Սոլթ Լեյք Սիթի քաղաքի Rice-Eccles Olympic մարզադաշտում տրվեց երրորդ հազարամյակի առաջին մարզական մեծ փառատոնի՝ 19-րդ ձմեռային օլիմպիական խաղերի մեկնարկը: Խաղերի բացման հանդիսավոր արարողությունը մարզաքաղաքական մի հիասքանչ շոու էր, որն այդ օրն իր վրա էր բեւեռել մոլորակի միլիոնավոր մարդկանց ուշադրությունը: ԱՄՆ-ի նախագահ Ջորջ Բուշը Խաղերը հայտարարեց բացված, իսկ քիչ անց 1980 թ. ԱՄՆ-ի հոկեյի հավաքականի անդամները Մայք Էրյուզոնեի գլխավորությամբ համատեղ վառեցին օլիմպիական ջահը: Այն երկու շաբաթ կբոցավառվի օլիմպիական մարզադաշտում: Այդ ընթացքում 77 երկրներից ժամանած 2318 մարզիկ-մարզուհիներ 15 մարզաձեւից կվիճարկեն մեդալների 78 հավաքածու:

Առաջին չեմպիոնուհին Բելմոնդոն է

Նոր հազարամյակի առաջին օլիմպիադայի առաջին պարգեւները վիճարկելու պատիվը տրվել էր դահուկորդուհիներին: Նրանք մեդալները խաղարկեցին 15 կմ ազատ ոճով դահուկավազքում: Մինչ մեկնարկը, քննարկելով մասնակիցների հնարավորությունները, մասնագետները հաղթողի հիմնական հավակնորդների շարքում նշում էին ռուս դահուկորդուհիներ Լարիսա Լազուտինային եւ Յուլյա Չեպալովային, նորվեգուհի Բենտա Սկարիին, չեխուհի Կատարինա Նոյմանովային: Սակայն բոլորի համար անսպասելի առաջին ոսկե մեդալը նվաճեց 1992 թ. օլիմպիական չեմպիոնուհի Ստեֆանիա Բելմոնդոն:

Դահուկավազքը բավական հետաքրքիր ու դրամատիկ ստացվեց: Սկզբում առջեւից էր ընթանում ֆինն դահուկորդուհի Կայսա Վարիսը, հետո լավագույնը Յուլյա Չեպալովան էր: 4-րդ կմ-ից հետո առաջատարի դերը ստանձնեց Լարիսա Լազուտինան: Իսկ ահա 10-րդ կմ-ին արդեն առջեւից էր ընթանում Բելմոնդոն: Վերջնագծից 3 կմ առաջ Բելմոնդոն կոտրեց փայտը, ինչը հնարավորություն տվեց Լազուտինային շրջանցել նրան: Սակայն իտալուհին իր մեջ ուժ գտավ պայքարելու մինչեւ վերջ եւ առաջինը հատեց վերջնագիծը՝ մրցատարածությունը հաղթահարելով 39 րոպե 54,4 վայրկյանում: Լարիսա Լազուտինան հաղթողին զիջեց 1,8 վրկ-ով: Բրոնզե մեդալին արժանացավ չեխուհի Կատարինա Նոյմանովան:

Վայրէջքում օլիմպիական խաղերի չեմպիոն դարձավ ավստրիացի Ֆրից Շտրոբլը, որը մրցատարածությունն անցավ 1 րոպե 39,13 վրկ-ում: Նա 0,22 վրկ-ով գերազանցեց 2-րդը ճանաչված նորվեգացի Լասս Կյուսին: Մրցանակային եռյակը եզրափակեց ավստրիացի Շտեֆան Էբերհարտերը:

90 մ ոստնակացատկում լավագույնը շվեյցարացի երիտասարդ լեռնադահուկորդ Սիմոն Ամմանն էր (269 միավոր): 2-րդ եւ 3-րդ տեղերը զբաղեցրին գերմանացի Սվեն Հանավալդը (267,5) եւ լեհ Ադամ Մալիշը (263):

Երկամարտում հաջողությունն ուղեկցեց ֆինն Սամպա Լայունենին, որն առաջին օրը 90 մ ոստնակացատկերից հետո զիջում էր իր հայրենակից Յաակո Տալուսին, սակայն կարողացավ 15 կմ դահուկավազքում հետ բերել կորցրածը: Տալուսը ճանաչվեց 2-րդը, իսկ ավստրիացի Ֆելիքս Գոտվալդը 3-րդն էր:

Առաջատարը ռուսական զույգն է

Գեղասահքի մրցումներում պարային զույգերի մրցավեճում կարճ ծրագրի կատարումից հետո առաջատարի դերը ստանձնել են Ելենա Բերեժնայան եւ Անտոն Սիխարուլիձեն: 2-րդ տեղում Ջեյմս Սալե-Դավիդ Պելյետե կանադական զույգն է, 3-րդ հորիզոնականը զբաղեցնում են չին մարզիկներ Սյու Շենը եւ Խոնբո Չժաոն:

Վճռեց վերջին փորձը

ԱՄՆ-ի օլիմպիականներից երկրին առաջին ոսկե մեդալը պարգեւեց Կելլի Քլարկը, որը հաղթող ճանաչվեց սնոուբորդի մրցումներում: Քլարկին հաջողություն բերեց վերջին փորձը, որի շնորհիվ նա գերազանցեց ֆրանսուհի Դորիան Վիդալին: Բրոնզե պարգեւի արժանացավ շվեյցարուհի Ֆաբյեն Ռեյտելերը, որին մասնագետները համարում էին հաղթողի գլխավոր հավակնորդ:

Մասոյայի ինքնատիպ նվաճումը

Կանանց ֆրիսթայլի մրցումներում մոգուլ մրցաձեւում օլիմպիական ոսկե մեդալին արժանացավ նորվեգուհի Կարի Տրաան, որը վաստակեց 25,94 միավոր: Դա Նորվեգիայի մարզական պատվիրակության առաջին մեդալն էր օլիմպիադայում: Մրցանակային եռյակում տեղ զբաղեցրին նաեւ ամերիկուհի Շենոն Բարկը (25,06) եւ ճապոնուհի Տաե Սատոյան (24,85): Վերջինս առաջին ճապոնուհին է, որին հաջողվեց ձմեռային օլիմպիադաներում նվաճել 2 մեդալ: Մինչ այդ նա Նագանոյում դարձել էր օլիմպիական չեմպիոնուհի:

Լեռնադահուկորդները վիճարկեցին պարգեւները

Լեռնադահուկային սպորտի առաջին մրցաձեւում՝ արագընթաց

ՇԱԽՄԱՏ

Վերջնագծում մեռոնք զիջեցին դիրքերը

Մոսկվայում ավարտվեց Աերոֆլոտի հովանու ներքո անցկացված շախմատի գերմրցաշարը, որին մասնակցում էր շուրջ 400 շախմատիստ: Գլխավոր «A» խմբի մրցաշարում հինգ շախմատիստներ՝ ԱՄՆ-ը ներկայացնող Կայդանովն ու Շաբալովը, ռուսաստանցի Գրիշչուկը, բելառուսցի Ալեքսանդրովն ու շվեյցարացի Միլովը վաստակեցին հավասար 6,5-ական միավոր: Լրացուցիչ գործակցով գլխավոր մրցանակին (25 հազար դոլար) արժանացավ Կայդանովը: Ավարտական տուրում Կայդանովն ու Շաբալովն արդեն 8-րդ քայլում խաղաղ դաշն կնքեցին: Նրանց կարող էր շրջանցել Գրիշչուկը, սակայն նա չկարողացավ հաղթել Դրեեւին՝ բավարարվելով ոչ-ոքի արդյունքով: Իսկ ահա Ալեքսանդրովն ու Միլովը համապատասխանաբար պարտության մատնելով Իզորիային եւ Միլովին, հավասարվեցին առաջատարներին:

Ցավոք, վերջնագծում հայ շախմատիստներն այնքան էլ հաջող չխաղացին: Բացառություն կազմեց միայն Վլադիմիր Հակոբյանը, որը մրցաշարն անցկացրեց առանց պարտության: Ավարտական 4 տուրերում նա իր օգտին գրանցեց 3 միավոր (2-ական հաղթանակ եւ ոչ-ոքի) եւ մրցաշարն ավարտեց 6 միավորով: Նույնքան միավոր ունի նաեւ Ռաֆայել Վահանյանը (վերջին չորս տուրում՝ 2,5 միավոր): Նրանք 13 շախմատիստների հետ բաժանեցին 6-20-րդ տեղերը: Գաբրիել Սարգսյանը վաստակեց 5,5 միավոր: Նրանից կես միավորով հետ մնացին Աշոտ Նադանյանը, Արտաշես Մինասյանը եւ Կարեն Ասրյանը:

«B» խմբի մրցաշարի հաղթող դարձավ միջազգային գրոսմայստեր Վիկտոր Կուպրեյչիկը՝ 7,5 միավոր: Որպես պարգեւ նա կստանա 10 հազար դոլար: Մրցաշարի չորս հայ մասնակիցներից լավագույնը Էլինա Դանիելյանի արդյունքն էր, որը 6,5 միավորով գրավեց 10-րդ տեղը: Տիգրան Քոթանջյանը 5,5 միավորով 40-րդ տեղում է: 5-ական միավորով Վահագն Խաչատրյանն ու Լիլիթ Մկրտչյանը զբաղեցրին 48-49-րդ տեղերը:

«C» խմբի մրցաշարում 7,5-ական միավորով լավագույնը ճանաչվեցին Գիլեւն ու Ռինասը: Մրցաշարի մասնակից 9 հայ շախմատիստներից լավագույնը Տիգրան Պողոսյանն էր, որը 6 միավորով զբաղեցրեց 11-րդ տեղը:

Բրազիլիայում լավագույնը Ռոմարիոն է

«Վասկու դա Գամայի» 36-ամյա հարձակվող Ռոմարիոն ճանաչվել է Բրազիլիայի այս տարվա լավագույն ֆուտբոլիստ: Չնայած իր պատկառելի տարիքին, բրազիլացի ֆուտբոլիստն ընթացիկ մրցաշրջանում կրկին փայլեց տեխնիկական վարպետությամբ, գոլերը հաջողությամբ եզրափակելու հազվագյուտ ունակությամբ: Երկրի առաջնությունում Ռոմարիոն 21 գնդակով դարձավ լավագույն ռմբարկու: Նա առաջին անգամ ճանաչվեց առաջնության ամենաարդյունավետ ֆուտբոլիստ: Բացառված չէ, որ հավաքականի մարզիչները կրկին նրան հրավիրեն ազգային թիմ, որի կազմում Ռոմարիոն 1994 թ. դարձավ աշխարհի չեմպիոն: Ի դեպ, այդ տարի էլ նա ՖԻՖԱ-ի անցկացրած հարցման արդյունքներով ճանաչվել է աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Բնաշխարհ

ՀԱՅ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Մեծ Պահք փետրվարի 11-ից մինչեւ մարտի 31-ը

Բուն Բարեկենդանի հաջորդ օրվանից մինչեւ Սբ. Զատիկ ընկած շրջանը կոչվում է Մեծ Պահք, երբ հավատացյալ ժողովուրդը, զերծ մնալով մարմնական վայելքներից ու մեղքերից, ժուժկալությամբ ու ապաշխարությամբ նախապատրաստվում է Քրիստոսի Հարության հրաշափառ տոնին: Կարեւոր են նկատվում թե՛ հոգեւոր-բարոյական եւ թե՛ մարմնավոր պահեցողությունը:

Մեծ Պահքը եկեղեցական հայրերն անվանել են նաեւ «Քառասնորդաց»՝ քառասուն օրերի պատճառով: Այս պահքն անվանվում է նաեւ «Աղուհաց», քանի որ նախկինում Մեծ Պահքի միակ կերակուրն են եղել աղն ու հացը:

Հին եւ Նոր կտակարաններում քառասնօրյա պահքի մասին բազում վկայություններ կան: Մովսեսը քառասուն օրեր շարունակ պահք պահեց եւ ապա ստացավ Աստծո օրենքը: Սակայն այս շրջանի հաստատումն առավելապես կապվում է անապատում Քրիստոսի քառասնօրյա փորձության հետ, որի հետեւությամբ եւ եկեղեցու հայրերը սահմանեցին այս պահքը:

Պահեցողությունը լինում է երեք տեսակի՝ սովորական պահք, սրբապահք եւ ծոմ: Սովորական պահքին թույլատրելի են միայն բուսական ծագում ունեցող կերակուրները: Սրբապահքի ընթացքում հրաժարվում են նաեւ մարմինը գիրացնող բուսական կերակուրներից: Իսկ ծոմապահության դեպքում հրաժարվում են բոլոր կերակուրներից՝ անգամ հացից եւ ջրից:

Մեծ Պահքին եկեղեցիներում փակվում են վարագույրները՝ ի հիշատակ այն իրողության, որ մեղսագործությունից հետո Ադամն արտաքսվեց դրախտից եւ նրա առջեւ դռները փակվեցին:

ԽՈՀԱՆՈՑ

Պասուց տոլմա
(Վայոց ձոր)

■ 1,5 թեյի բաժակ աղացած լոբին, նույնքան աղացած սիսեռը, մանր ձավարը, ոսպը լցնել մեծ կաթսայի մեջ, ավելացնել շատ մանր կտրտած կարտոֆիլ, մի քանի գլուխ մանր կտրտած սոխ, 1 ճաշի գդալ չորացրած ծիթրոն, նույնքան կարմիր պղպեղ, աղ: Այս ամենին ավելացնել 2 թեյի բաժակ ջուր, լավ խառնել, կաթսայի բերանը փակել եւ պահել զով տեղում՝ մինչեւ ջուրը ներծծվի: Ապա փաթաթել խաշած կաղամբով, շարել կաթսայի մեջ, ավելացնել այնքան եռացրած ջուր, որ լրիվ ծածկի եւ դնել կրակին: Երբ տոլման համարյա պատրաստ է, ավելացնել մոտ 1 կգ մասուրից պատրաստած թանձր հյութ: Մի քիչ եփելուց հետո վերցնել կրակից: Մատուցել սառը վիճակում:

■ 3 կգ մաքրած սոխը կտրտել, տապակել մի շիշ ձեթով: 1 կգ բրինձը լվանալ, թողնել տաք ջրի մեջ 1-2 ժամ, ապա քամել, ավելացնել տապակած սոխ, աղ, սեւ եւ կարմիր պղպեղ, մի կապ խառը կանաչի: Այս զանգվածը բաժանել երկու մասի: Մի մասի մեջ լցնել մի երկու բուռ քիշմիշ չամիչ, մյուսին՝ հոնի անկորիզ չիր կամ լիմոնի աղ, որպեսզի թթու ստացվի: Փաթաթել խաղողի տերեւներով, դասավորել կաթսայի մեջ, երեսին դնել շրջված ափսե, որպեսզի չբարձրանա եւ ավելացնել շատ քիչ ջուր: Եփել մարմանդ կրակի վրա՝ մինչեւ ջուրը քաշվի: Մատուցել սառը վիճակում:

■ 2 բաժակ սիսեռը, 2 բաժակ ոսպը, 2 բաժակ աղացած ձավարը եփել առանձին-առանձին, հետո խառնել: 1 կգ սոխը (գլուխ) 0,5 լ արեւածաղկի յուղով դաղել, ավելացնել 1 թ. գ սեւ պղպեղ, չորացրած կանաչի, 500 գ. տոմատի մածուկ, աղն՝ ըստ ճաշակի: Բոլորը միասին խառնել եւ փաթաթել թթու դրած կաղամբով:

«Աստվածների կերակուրը»

Ամեն ինչ մեղրի մասին

Դարեր շարունակ մեղուներն ապշեցրել են մեզ նեկտարի եւ ծաղկափոշու բաղադրության մեջ մտնող հազվագյուտ արժեքավոր նյութերի իրենց «իմաստուն» ընտրությամբ:

Մեղրի մեծագույն արժեքը այն է, որ կարող է լրացնել առօրյա սննդի մեջ տեղ գտած ցանկացած պակասը:

Բացի դրանից, մեղրն օժտված է վառ արտահայտված մանրէասպան հատկություններով, այսինքն մեղրն իր մեջ պարունակող կալիումի շնորհիվ ստեղծում է այնպիսի միջավայր, որտեղ որեւիցե մանրէ չի կարող գոյություն ունենալ. կալիումը խլում է մանրէներից խոնավությունը, առանց որի նրանց գոյությունն անհնարին է:

Ամերիկյան մանրէաբանների գիտափորձերից պարզվել է, որ որովայնային տիֆի հարուցիչները մեղրի մեջ մահանում են 24-48 ժամ հետո, խրոնիկական բրոնխիտ, թոքաբորբ հարուցող մանրէները մահանում են չորրորդ օրը. ոչնչանում են նաեւ այնպիսի յուրահատուկ մանրէներ, ինչպիսիք են պերիտոնիտի, պլեւրիտի եւ թարախակույտի հարուցիչները:

Մեղրը զարմանալիորեն հարուստ է հանքային նյութերով: Մեղրի բաղադրության մեջ են մտնում երկաթ, պղինձ, մանգան, կալցիում, կալիում, ֆոսֆոր, ալյումին, մագնեզիում եւ այլն:

Դիետոլոգների կարծիքով մեղրը պարունակում է մարդուն անհրաժեշտ բոլոր վիտամինները: Սակայն առավել կարեւոր են մեղրի բուժիչ հատկությունները, ինչպես առանձին, այնպես էլ խառնուրդների ձեւով օգտագործելու ժամանակ:

Կարելի՞ է գտնել դյուրագրգիռ մարդկանց նյարդային համակարգի վրա բարենպաստ ազդող եւ օրգանիզմը չվնասող այնպիսի արդյունավետ միջոց, ինչպիսին մեղրն է: Եվ կա՞ արդյոք բնական մեղրից ավելի լավ քնաբեր միջոց:

Մեղրը հանդարտեցնող ազդեցություն է թողնում նաեւ ստամոքսի ցավերի դեպքում: Մեղրը մեղմում է հազը, ինչպես նաեւ ցավազգայությունը հոդաբորբերի (արթրիտների) դեպքում: Մեղրն օգնում է նաեւ ծեր մարդկանց՝ պահպանելու իրենց առողջությունը եւ պարգեւում երկարակեցություն: Այն հեշտ է մարսվում օրգանիզմում, արագ անջատում է անհրաժեշտ էներգիան, որը թույլ է տալիս հյուծված մարդկանց հեշտությամբ վերականգնել օրգանիզմի ռեզերվները: Մեղրն օրգանիզմը հանգստացնող (սեդատիվ) բուժամիջոց է: Խիստ օգտակար է մեղրի գործածությունը կոսմետոլոգիայի մեջ:

Մի խոսքով, մեղրը բնության ամենահրաշալի պարգեւներից մեկն է մարդուն, որովհետեւ ոչ միայն ունիվերսալ սնունդ է, այլեւ ունիվերսալ դեղամիջոց:

Օրեցօր բացահայտելով մեղրի հրաշագործ հատկությունները՝ հասկանալի է դառնում, թե ինչո՞ւ էին անտիկ փիլիսոփաները մեղրն անվանում «աստվածների կերակուր»:

ՍՏԵԼԼԱ Վ. ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆ
բժիշկ-թերապեւտ

Մեր սիրելի կենդանիները

Նրանց՝ ովքեր տանը պահում են թութակներ

Շատերն իրենց տներում կենդանիներ, թռչուններ ու ձկներ են պահում, որոնց խնամքը, կերակրելը առանձնահատուկ կապվածություն են առաջացնում:

Թութակներ պահողները պետք է իմանան, որ ոչ մի դեպքում չի կարելի թռչուններին սովորեցնել մսին, կարագին եւ կենդանական ճարպերին: Նրանց սնունդը կազմված պետք է լինի հացահատիկային կերերից՝ գարի, արեւածաղկի սերմ, ցորեն: Նրանց համար կարեւոր նշանակություն ունի փափուկ կերը՝ քերած գազարը սուխարիով, եփած ձվի փշրանքները կաթի խառնուրդով: Պարբերաբար թութակներին տալիս են թարմ կաթնաշոռ եւ սպիտակ հաց՝ կաթի կամ քաղցր թեյի մեջ թրջած: Կանաչեղենից խորհուրդ է տրվում խասուտիկի, կաղամբի, սալաթի տերեւներ, ուռենու, կեչու, լորենու ճյուղեր: Նրանք ամեն օր կարիք ունեն ծառի ճյուղերի վրա ոստոստելու: Շաբաթը մեկ նրանց կարելի է «հյուրասիրել» մեղրաջրով կամ մրգաջրով: Թռչունների համար օգտակար են նաեւ 5 րոպե եփած ձվի կճեպները, խեցեքարը, կավիճը, փայտածուխը, կալցիումի գլյուկոնատի հաբերը:

Երկարապոչ արան

Արայի հայրենիքը Հարավային եւ Կենտրոնական Ամերիկաների արեւադարձային անտառներն են: Նրանք համարվում են թութակների մեջ ամենամեծը եւ գեղեցիկը: Հանդիպում են մինչեւ 98 սմ երկարությամբ թութակներ: Ընդ որում, նրանց երկարության կեսը երկար, խայտաբղետ պոչն է: Կան նաեւ փոքր տեսակներ՝ փոքրիկ արաներ (45 սմ), գաճաճ (35 սմ): Որքան փոքր են, այնքան համեստ են փետուրների գունագեղությամբ: Արան վատ է նմանակում մարդկային խոսքը, փոխարենն ընդօրինակում է կենդանիների ձայներն ու հնչյունները:

Նարամիս եւ խելացի կակադուն

Կակադուն ամենահայտնի թութակներից է: Այս գեղեցիկ թռչունների հայրենիքը Ավստրալիան եւ Ինդոնեզիան են: Բացի սպիտակներից, կան նաեւ վարդագույն եւ սեւ կակադուներ: Ըստ չափերի լինում են երեք տեսակի՝ շատ փոքրիկներ (30 սմ), խոշորներ (50 սմ) եւ միջիններ: Նրանք առանձնահատուկ են, հետաքրքրաշարժ, բարձր կատարներով, այնպես որ թռչունները կարողանում են այն բարձրացնել: Այս թութակների «լեզվական» կարողությունները շատ համեստ են, փոխարենը նրանք սաստիկ կչկչան են: Հետաքրքրասեր եւ խելացի այս թռչուններն ընդունակ են բացել ամուր փականները եւ հեշտ վարժեցվում են:

Ալիքավոր թութակներ

Ամենատարածված «վանդակավոր» այս թութակները այդպես են կոչվում վզի, մեջքի եւ թեւերի վրայի ալիքաձեւ գծերի պատճառով: Այս թռչունների հայրենիքն ավստրալիական սավաններն են: Նրանք ապրում են 13-15, երբեմն 20 տարի: Ձայները նմանակելու նրանց ընդունակություններն ավելի պակաս են, քան մեծ թութակներինը, փոխարենը նրանք հրաշալի ընդօրինակում են երգեցիկ թռչուններին:

Անբաժանելիները

Ճնճղուկի մեծությամբ փոքրիկ եւ հետաքրքիր այս թութակներին անվանում են անբաժանելիներ: Այս անվանումը նրանք ստացել են 2 թռչունների՝ միմյանց նկատմամբ ունեցած անսովոր կապվածությունից: Նրանք ունեն գունագեղ փետուրներ եւ փոքրիկ, կամարաձեւ պոչիկ: Եվ քանի որ այս թռչունները սերտորեն կապվում են միմյանց հետ, նրանք չեն հիշում մարդկային խոսքը, թեկուզ եւ ընդունակ են սովորել որոշ արտահայտություններ:

Ինտելեկտուալ ժակոն

Աֆրիկյան ժակոները թութակների մեջ համարվում են «ինտելեկտուալներ»: Տարածված են նրանց երկու ենթատեսակները՝ դարչնապոչը եւ կարմրապոչը: Թռչունի չափսը տատանվում է 33-38 սմ: Նրանք չունեն փետուրների վառ երանգներ եւ բավականին համեստ են տեսքով, բայց եւ տնային մեծ թութակների մեջ ամենատարածված ձեռնասուններն են: Ժակոները հիշում են հարյուրավոր հնչյուններ, բառեր, նմանակում են տարբեր կենդանիների ձայներ եւ արտաբերում որոշ մեղեդիներ: Հետաքրքիր է, որ նրանց սերտած բառերից ամենահաճախ արտասանվողը «տե՛ղդ» բառն է:

Մ. Բ.

ԱԶԳ

հեռուստացույց

12 փետրվար, երեքշաբթի

Հ1

9.00, 13.00, 17.00, 21.00, 00.00, 1.20, 1.25 Հայլուր
9.20 Գ/ֆ «Փոքրիկ տղան»
11.00, 18.00 Ս.լ «Արևի քաղցրիկին»
11.45 «Կեսգիշերային ճեմըն-թաց»
14.40 Բարի ախորժակ
13.20 Հազարից մեկ
17.20 Մ/ս-լ «Պոկահոնտաս»
17.45 Առաջին օգնության դասընթաց. Վիրակապեր
19.00 Երեկոյան Երեւան
19.15 Մի մարդու ճակատագիր
19.30 Իմ սեր, իմ հավատ, իմ եկեղեցի
19.50 Կառուստայյա առասպել
20.35 Տուն-տունիկ
22.00 Ուշ երեկոյան
22.30 «02»
23.00 Օլիմպիական հայլուր
23.10 Ռուբրիկոն+
00.20 Կեսգիշերային ճեմըն-թաց

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

08.00 «Բարի լույս, Հայաստան»
-(08.30, 09.30 Լրաբեր)
10.00 Ս.լ «Բժիշկ Մարթան եւ նրա հիվանդները»
10.50 Բաց դռների օրը
11.15 Այստեղ, այնտեղ, այլուր
11.45 Գ/ֆ «Մահացու ճակատամարտ»
16.00 Լրաբեր
16.15 Բնությանը պաշտպան
16.40 Մուլտֆիլմ
17.20 «Բյում-Բյում պատմություններ»
17.35 «Չեղնահարկ»
18.00 Ս.լ «Բժիշկ Մարթան եւ նրա հիվանդները»
19.00 «Սկանվորդ-շոու»
2.00 Լրաբեր
20.45 Հեռուստակապալոգ
21.10 Դասական ալիք
21.40 Համերգ
22.00 «Բանուգործ»
22.30 Հին ընկերների ակումբ
23.15 «1-02»
23.30 Լրաբեր
ԱՊՀ-ի նորություններ (ՄԻՐ)
24.00 Գ/ֆ «ԱՍՍԱ»

Արմենիա

08.00, 15.00, 18.00, 20.30, 01.30 Ժամը
08.30, 21.30 CNN
09.00 Ս.լ «Սիրո հավասարություն»
10.00, 15.45 Մուլտֆիլմ
11.00 Մեր լեզուն, մեր խոսքը
11.25, 19.45 Ինչպե՞ս ես, բարեկամ
11.40 Ավտոուրախ-2000
12.00, 18.35 Ս.լ «Ընտանեկան կապեր»
13.00, 21.30 Բլից
13.30 Գ/ֆ «Լոխ-Նես»
16.30 Բումերանգ
17.30 Համերգային օրագիր
19.45 Ինչպե՞ս ես, բարեկամ
20.00 Հայրենիք-սփյուռք
22.00 Հոբ Լայն
23.20 Գեղֆիլմ
02.00 Գ/ֆ «Օմեն» (2-րդ սերիա)

Կ

9.00 Մուլտֆիլմ
19.50 Բախտացույց

20.00 Գ/ֆ «Մենք էքզյուպերի»
22.00 Բախտացույց
22.05 Քաղաք
22.30 Գ/ֆ «Երեկին վերադարձ»
00.00 Գ/ֆ «Էքստազներ»

Ա1+

07.35, 18.30, 01.25 «Ա1+ֆուտբոլ»
07.45, 09.45, 11.45, 13.45, 15.45, 17.45, 19.45, 21.45, 23.45, 01.45 «Այբ-Ֆե»
08.00, 12.00, 13.30, 16.55 «Այբ-Ֆե-տեղեկատու»
08.05, 18.05 Մ/ս-լ «Սեյլոր-մուն»
08.25 Բոստոնի փոփ-նվագախմբի համերգը
08.45, 18.45, 20.45, 22.45, 00.45 «Այբ-Ֆե+»
08.55, 10.00, 16.00 Ս.լ «Անմոռանալին»
10.45, 16.45 «Նոյյան տապան»
11.00, 20.00 Ս.լ «Իմ բոլոր զավակները»
12.05, 18.50 Ս.լ «Անտրոպաֆարեր»
12.30 Երգում է Ջեյմս Թեյլորը
12.45, 20.55 Ս.լ «Դա Վինչիի հեստակնություն»
13.35 Երգում է Անդրեա Բոչելին
13.55 Գ/ֆ «Իլֆն ու Պետրովը գնում էին տրամվայով»
15.00 «Բոյզոն» խմբի համերգը
15.20 Մուլտօրագիր
17.00 Երգում է Կ. Դ. Լենգը
17.10 «Ավեսիս»
18.00, 19.55, 20.50, 23.05 «Այբ-Ֆե-բիզնես»
19.15 «Խաչմերուկ»
22.15 «Հ. Գ.»
22.55 Երաժշտական դադար
23.00 «Գլխավոր բեմ»
23.10, 02.05 «Ա1+մամուլ»
23.20 Գ/ֆ «Երկնային պատիժ»
01.35 Երգում է Էրոս Ռամացոտին
02.00 Երաժշտական հավաքածո
02.15, 03.10 Ս.լ «Հանցանքի վայրը»
03.00 Երգում է Դայանա Ռոսը
03.35 Երգում է Փիթեր Գեբրիելը
04.10 Գ/ֆ «Մահվան հովիտը»
05.40 «AC-DC» խմբի համերգը
06.25 Գ/ֆ «Տետուշ Լոսեւը» (2-րդ սերիա)

ԵՐԵՎԱՆ

7.00 ТВЦ Մոսկվա «Տրամադրություն»
9.30 «Առավոտ»
11.00, 14.30 Վավֆիլմ
12.00 Հ/ք «Ակցենտ»
12.30 ТВЦ Մոսկվա. «Տարեթիվ»
15.15 ТВЦ Մոսկվա. Ս.լ «Տեսուչ Կեստերը»
16.20 «Սպորտ առանց սահմանի»
17.00, 22.00 Գեղֆիլմ
18.30 Ակցենտ ժամ
19.30 «Բուրգ»
20.00 ТВЦ Մոսկվա. Ս.լ «Առանց սիրո իրավունքի»
21.00 «Թող անուշ լինի»
21.30 «Սպորտ ալյուր»
01.00 ТВЦ Մոսկվա. «Իրադարձություններ»
Ավարտին գիշերային կինոսրահ

Շանթ

08.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00 Հորիզոն
08.40, 15.15 Մ/ս-լ «Ինս Մեն»
09.00, 15.35 Մանկական սերիալ «Մարտուռ»
09.20, 16.00 Մ/ս-լ «Արխայադուստր Սիսին»
09.40, 16.20 Մանկական սերիալ «Խորհրդավոր ապտեսները»
10.00, 16.40 Մ/ս-լ «Անկարգ ընկերը»
10.20, 21.50 «Նոստալջին»
10.30, 18.15 Ս.լ «Լողափ»
11.15, 19.10 Ս.լ «Սատանայի ճուտը»
12.10 «Սպորտի աշխարհը Gillett-ի աչքերով»
12.35, 20.15 «Օլյային հյուր»
12.50 Ս.լ «Վովոչկա»
13.15 Ս.լ «Հեռագնացները»
14.05, 20.30 Ս.լ «Կամենսկայա»
17.05, 22.40 «Պատահական վկա»
17.35 Ս.լ «Դարման եւ Գրեգը»
21.30 «Ծո-ից ծո Հայաստան»
23.10 Գեղֆիլմ (DVD)
01.05 Ֆուտբոլային սուրհանդակ
01.25 Գ/ֆ «Կարոլինայի հիտասակը»

ԱՐՄՆՅՈՒԶ

11.00, 16.00 Համերգային ծրագիր
12.00 Մուլտաշխարհ
17.05 Մ/ֆ «Գուֆին աստղ»
18.35 Գ/ֆ «Ոսկեծնոիկ Մարյան»
20.00 Վ/ֆ «Կոնստանտին Ստանիսլավսկի»
20.20 Երաժշտական միջնադար
20.30 «Մեր կինոն»
22.40 Գ/ֆ «Ռուսական բունտ»
00.50 Գ/ֆ «Տաշեղ»

ԱՎԵՏԻՍ

09.05, 20.30, 22.30 Բարի լույս
09.30, 10.30, 18.45 Մուլտֆիլմ
09.50 Արցախյան ողողանքներ
10.15, 20.45 Ո՞վ է ինչ կանչում
11.30 Կայծակնային խաբեր
12.25, 15.40 Բարի ճանապարհ
12.45 Այն, ինչ պետք է
13.05 Մուլտսերիալ
13.30 Հրաշալի դասեր
13.50, 00.10 Սիրո հավասարություն
14.35 Փառատոնի դափնեկիրներ
16.00 Մ/ս-լ «Լինում է, չի լինում մի փորսուղ»
16.30 Պարզապես երգ
16.55 QP ալիք
17.30 Գ/ֆ «Երիտասարդ Ռուսաստան» 8-րդ սերիա
18.55 Միպսին
19.30 Եկեք ուրախանանք
20.15 Երաժշտական ծրագիր
21.00 Սա այն օրն է
22.45 Վավֆիլմ
23.45 Մարդը եւ ծովը

ՍԻՆԵՄԱՆ

00.10 Մելոդրամ «Ժողովուրդն ընդդեմ Լարի Ֆլինտին»
2.15 Քրեական «Բագսի»
4.30 Մարսաֆիլմ «Շրջադարձ»
6.30 Կոմեդիա «Դոգմա»
8.30 Կոմեդիա «Էոլգեյթների ընտանիքը»
9.55 Արկածային «Սինդբադը եւ խավարի ապտեսների ռայֆարը»
11.20 Արկածային «Ուղեւորություն դեպի Երկրի կենտրոն-2»
12.50 Արկածային «Գողերը»
14.15 Մարսաֆիլմ «Սողոսկող վագր, թաքնված վիշապ»
16.10 Մելոդրամ «Խզման եզրին»
17.35 Մարսաֆիլմ «Սոխսակամորթ մարդու ճակատագիրը»
19.00 Արկածային «Ոսկին եւ հողը»
20.25 Արկածային «Թիթեռյա զավաթ»
22.30 Թրիլեր «Կանաչ մղոն-2»

ОРТ

7.00 Բարի լույս
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Նորություններ
10.15 Սպասիր ինձ
11.10 Բաղնիքդ անուշ
11.40 Ո՞վ է ուզում միլիոնատեր դառնալ
12.40 «Երալաշ»
12.50 Գրամոլություն
13.15 Սպորտ. Լեյք-Սիթի. Օլիմպիադայի օրագիրը
13.45 XIX ձմեռային օլիմպիական խաղեր. Հոկեյ. Ուկրաինա-Շվեյցարիա
14.30 Դիսնեյ ակումբ. «Սիրելին»
14.55 Գ/ֆ «Եռյակ» (2-րդ սերիա)
16.15 Ինչը ինչպես
16.35 Լեռան արքան
17.00 Ս.լ «Մահաբեր ուժ. Ռիկոշետ»
18.00 Մեծ լվացք
19.30 Ծիծաղի համայնապատկեր
20.00 Ս.լ «Սիրո երկիրը»
21.00 Թույլ օղակ
22.00 Ժամանակ
22.35 Ս.լ «Մահաբեր ուժ. Մեռնելը մատուցված է»
23.40 XIX ձմեռային օլիմպիական խաղեր. Դահուկներ. 15 կմ (տղամարդիկ)
00.30 Գիշերային «Ժամանակ»
01.05 Թրիլեր «Վագրիր»

РТР

6.50-10.00 PTP-ի առավոտը
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 21.45, 00.15 Լուրեր-Մոսկվա
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 21.00, 00.00 Լուրեր
7.10 Ուղղակի օրացույց
7.15, 8.20 Ազդ
7.25, 9.15, 12.15 Հերթապահ բաժանմունք
7.30, 9.30 Օլիմպիադա-2002. Նորություններ
7.40, 9.40, 12.20 PTP-ի փորձաքննությունը
8.10, 18.30 Ճանապարհային պարեկ
8.40 Մուլտսերիալ
9.10 Ազգային եկամուտ
10.15 Օլիմպիադա-2002. Գեղասահք
12.30 Ընտանեկան նորություններ
12.35 Ս.լ «Սանտա Բարբարա»
13.25 Ս.լ «Սելեստա, միշտ Սելեստա»
14.00 «Ինչ է ուզում կինը»
14.30 Մ/ս-լ «Պատիրուսի արկածները»
15.30 Ս.լ «Սիրո թեւեր»
16.25 Ս.լ «Վայրի հրեշտակ»
17.20 Ս.լ «Հասարակ ճշմարտություններ»
18.40 Լյուբով Օրլովայի 100-ամյակին. Գ/ֆ «Սարյակ եւ ճնարահավ» (2-րդ սերիա)
20.00 Օլիմպիադա-2002. Դահուկասպորտ
22.05 Ս.լ «Լեդի Բոսս»
23.00 Գ/ֆ «Տիտանիկի վերադարձը» (Ռուսաստան, 1-ին սերիա)
00.00 Լուրեր+մանրամասներ
01.25 Օլիմպիադա-2002

НТВ

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00, 01.00 Այսօր
7.10, 8.15, 16.40, 19.40 Քրեական
7.20, 9.20 Ի դեպ
7.35, 8.20 Մեր սիրելի կենդանիները
7.40, 8.45 Հինգ րոպե Նովոժենովի հետ
7.45, 8.50 Մեծ փողեր
7.50, 8.35, 9.40 Կարդանային լիսեռ
9.50, 20.55 Ս.լ «Ուրի սեզոնը-2»
11.20, 18.50 Ընչաքաղցություն
12.05 Ե. Ստեփանենկոյի շոուն
13.20 Ա. Միխայլովը, Վ. Շեւելկովը եւ Ի Ռոզանովը «Մեղավոր ճանաչել» ֆիլմում
15.20 «Դոմինոյի» սկզբունքը
17.25 Գ/ֆ «Գումարտակները կրակ են խնդրում» (2-րդ սերիա)
20.35 Օրվա հերոսը
22.00 Ս.լ «Մացառուտում երգողները»
23.55 Ս.լ «Շտապօգնություն»
01.25 Գորդոն

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Ավրոբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան,Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469
Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 45ա
Հեռ.՝ (051) 40297
Ալինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ռոստովյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112, (09) 429412
Ալս Էքզքումշի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422
Այտի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երեւան,Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837
Ասպետ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ե. Քոչար 21/1, բն.37
Հեռ.՝ 571218
Արդշինբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674
Արժեթղթերի Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության 5բ
Հեռ.՝ 525801, 581578
Արմեներոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ 528986
Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 32, բն. 16
Հեռ.՝ 521389, (09)400699
Գոլդ-Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան,Գ.Լուսավորիչի 15/1
Հեռ.՝ 525822
Էդեն-Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան,Նալբանդյան 50, բն. 26
Հեռ.՝ 528232, 540914
Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Մաշտոցի 40ա/1
Հեռ.՝ 532829, 532815
Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 526417
Կապիտալ-Մենեջմենթ ԲԲԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 560138
Մ.Գ.Ս. ՍՊԸ
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ (041) 22184, (051) 23109
Նորդ-Վեստ-Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Գյումրի, Աբովյան 247
Հեռ.՝ (041) 30868
Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան,Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 521051, 528778
Ռենեսա ՓԲԸ
ք. Երեւան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 54-45-27
Վրինկո ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24, բն. 5
Հեռ.՝ 531805
Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407
Օրիգինալ-Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան,Վարդանանց 5ա
Հեռ.՝ (09) 420449

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

2002 թ. փետրվարի 12-ի առեւտրային նստաշրջան

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

Թողարկող Issuer	Համ. ABBR	Ցուցակ. Listed	Գնում* Bid: Լավագույն գին Best price	Գնում* Bid: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Գնում* Bid: Խանակ Total qnt.	Վաճառք* Ask: Լավագույն գին Best price	Վաճառք* Ask: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառք* Ask: Խանակ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: Նվզ. գին Day low	Առավ. գին Day high	Միջ. կշռ. գին Avg. price	Փոփ.% Avg%	Ծավալ (հատ) Volume
[illegible]	ACHT	B											
[illegible]	AGBM	B											
[illegible]	AGVM	B											
[illegible]	ALMS	B											
[illegible]	APAH	B											
[illegible]	APAK	B											
[illegible]	ARAV	B											
[illegible]	ARAX	B											
[illegible]	ARBC	B											
[illegible]	ARDV	B											
[illegible]	ARGS	B											
[illegible]	ARKF	B											
[illegible]	ARKP	B											
[illegible]	ARMJ	B											
[illegible]	ARSL	B											
[illegible]	ARTX	B											
[illegible]	ASEV	B											
[illegible]	ASHB	B											
[illegible]	ASHBP1	B											
[illegible]	ASNR	B											
[illegible]	ASTM	B											
[illegible]	ATBE	B											
[illegible]	ATSH	B											
[illegible]	AVAG	B											
[illegible]	AVHM	B											
[illegible]	AVTB	B											
[illegible]	AVTM	B											
[illegible]	BENT	B											
[illegible]	BHSP	B											
[illegible]	CHGG	B											
[illegible]	CPMT	B											
[illegible]	DAJK	B											
[illegible]	DBJG	B											
[illegible]	DJAH	B											
[illegible]	DZKT	B											
[illegible]	ECHS	B											
[illegible]	ECSG	B											
[illegible]	EELJ	B											
[illegible]	EFRZ	B											
[illegible]	EHHG	B											
[illegible]	EJWG	B											
[illegible]	EKIF	B											
[illegible]	EKB7	B											
[illegible]	EKGF	B											
[illegible]	EKQG	B											
[illegible]	ELAP	B											
[illegible]	ELEK	B											
[illegible]	ELMJ	B											
[illegible]	ELSQ	B											
[illegible]	ELUS	B											
[illegible]	EMKFC0	B	500.0	500.0	100								
[illegible]	EMOR	B											
[illegible]	EMTA	B											
[illegible]	EPLG	B											
[illegible]	ERAZ	B											
[illegible]	ERJG	B	1350.0	1350.0	44	1600.0	1600.0	400					
[illegible]	ERKB	B											
[illegible]	ESHG	B											
[illegible]	ETCG	B											
[illegible]	ETXS	B											
[illegible]	EVAF	B											
[illegible]	EVG1	B											
[illegible]	GAMC	B											
[illegible]	GANL	B											
[illegible]	GANV	B											
[illegible]	GARN	B											
[illegible]	GEGN	B											
[illegible]	GGAM	B											
[illegible]	GGMA	B											
[illegible]	GKND	B											
[illegible]	GMPG	B											
[illegible]	HAGB	B											
[illegible]	HASH	B	100.0	100.0	3,180								
[illegible]	HATC	B											
[illegible]	HATS	B	1,400.0	1,400.0	30								
[illegible]	HEHG	B											
[illegible]	HELM	B											
[illegible]	HKBL	B											
[illegible]	HQMQ	B											
[illegible]	HSHN	B											
[illegible]	HSNG	B											
[illegible]	JHJG	B											
[illegible]	KASH	B											
[illegible]	KMET	B											
[illegible]	KMSH	B											
[illegible]	KNET	B											
[illegible]	KNKA	B											
[illegible]	KREL	B											
[illegible]	KSHM	B											
[illegible]	LAQN	B											
[illegible]	MQER	B											
[illegible]	MRSH	B											
[illegible]	MSKV	B											
[illegible]	MSTB	B											
[illegible]	MTSH	B											
[illegible]	NBTF	B											
[illegible]	NERN	B											
[illegible]	PLAS	B											
[illegible]	PMGK	B											
[illegible]	PQRN	B											
[illegible]	RSTR	B											
[illegible]	RZTR	B											
[illegible]	SELN	B											
[illegible]	SHMN	B											
[illegible]	SHTK	B											
[illegible]	SKSG	B											
[illegible]	SSKN	B											
[illegible]	STAN	B											
[illegible]	TASP	B											
[illegible]	TAVR	B											
[illegible]	UKSH	B											
[illegible]	UNBK	B											
[illegible]	VAKF	B											
[illegible]	VELG	B											
[illegible]	VEVG	B											
[illegible]	VSHK	B											
[illegible]	VTMG	B											
[illegible]	YKHQ	B											
[illegible]	YPHG	B											
[illegible]	YRLE	B											
[illegible]	ZNGP	B											

* [illegible]
** [illegible]
Այլ տեղեկությունները հրապարակվում են ինտերնետային էջում www.armex.am

©Armex

զանազանք

ԱՍՏՂԱգուշակ 8 փետրվար

ԽՈՅ

Բարենպաստ օր է նոր գործ սկսելու կամ պարտնյորների հետ նոր հարաբերություններ հաստատելու համար: Այսօր կարող եք չվախենալ ոչ անպատեհ ժամի եկած հյուրերից, ոչ էլ հոգնածությունից:

ՑՈՒԼ

Ձեր ուժերն այսօր աճում են: Ամեն ինչ ենթակա կլինի ձեր խոսքին, իսկ ինչ-որ բան թերեւս նաեւ ձեր հայացքին: Բարեհաջող օր է գերբնական հատկությունները զարգացնելու, մասնավորապես հեռատեղաշարժմամբ զբաղվելու համար:

ԵՐԿՎՈՐՅԱԿՆԵՐ

Եթե այսօր ձեզ առաջարկեն համատեղել աշխատանքը կամ փոխել զբաղմունքը, չհամաձայնեք, քանի որ դրանից օգուտ չի լինի: Առավոտյանից պատրաստ եղեք թյուրիմացությունների: Այսօր հնարավոր են տրամադրության ճգնաժամ, դեպրեսիա, քրոնիկական հիվանդությունների սրում:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ

Փոփոխությունների օր է: Դուք եւ ձեր մերձավորները կարող եք դեմ առ դեմ բախվել վտանգի: Պետք է կենտրոնանաք եւ պատրաստ լինեք ակտիվ պաշտպանության: Հետաձգեք վիրահատությունը, կարեւոր հանդիպումները, ուղեւորությունները: Եթե այսօր հաղթեք, ապա ամեն ինչ կծառայի ձեր հաջողությանը:

ԱՌՅՈՒԾ

Օրը երկակի բնույթ ունի, ուստի հարկավոր է լավ կշռադատել հնարավոր արարքները: Հավանական են համարվում հաջող գործարքի կնքումը, համաձայնագրի ստորագրումը կամ առեւտրային այնպիսի գործառնությունը, որը վերջին ժամանակների ձեր գործունեության արդյունքը կդառնա:

ԿՈՒՅՍ

Հայացքների լայնությունը, ուղղամտությունը եւ շիտակությունը, պատրաստակամությունը եւ նպատակասլացությունը կուժեղացնեն ձեր ազդեցությունն ու հեղինակությունը եւ կհասցնեն բարեկեցության: Բայց միանգամից շատ ծանր բեռ մի վերցրեք ձեր վրա, այն բաշխեք ամբողջ շաբաթվա վրա:

ԿՇԵՌՔ

Փորձությունների, գայթակղության, խաբեությունների օր է: Հնարավոր է, որ ձեզ տանջեն ներքին հակասությունները, կասկածները եւ անորոշ տագնապները: Պետք չէ գլուխը կորցնել: Օրը նվիրեք ընտանիքին, անհատական գործունեությանը, գրադարանային ընթերցանությանը: Պետք է կարողանաք կենտրոնանալ:

ԿԱՐԻՃ

Օրը կապված կլինի ուժերի հորդման եւ ստեղծագործական ձեռնարկումների հետ: Կարող եք փոխել աշխատանքը եւ զբաղմունքը: Ձեր ինտուիցիան հաջողության գլխավոր երաշխիքն է: Այսօր չի կարելի կատարել խոշոր գնումներ եւ մտածել մանրուքների մասին: Խնայող եղեք:

ԱՂԵՂՆԱՎՈՐ

Աննպաստ օր է կարեւոր կամ անշրջելի գործողությունների եւ արարքների համար, մանավանդ՝ փողի հետ կապված: Երեկոյան մաքուր օդում զբոսնելը կբարելավի ձեր ինքնազգացողությունը, կազատի մռայլ մտքերից եւ տհաճ կանխազգացումներից:

ԱՅԾԵՂՋՅՈՒՐ

Ամենահարմար օրն է ընտանեկան խնդիրների լուծման համար: Աստղերը խոստանում են, որ հենց այսօր ձեր ներսում կրկին կուժեղանան քնքշանքի եւ սիրո զգացումները: Ջանացեք երկար պահպանել դրանք: Մեծ է պատահական հաջողության հավանականությունը, որը կբարելավի ձեր ֆինանսական վիճակը:

ՋՐՀՈՍ

Մերձավորների հետ հավանական վեճը կհարթվի ձեր դիվանագիտական ձիրքի շնորհիվ: Երեկոյան ջանացեք լիովին չխորասուզվել ձեր անձնական հետաքրքրությունների եւ սիրելի զբաղմունքի մեջ, այլապես նոր վեճ կծագի: Տեղ թողեք հաղորդակցման համար:

ՁԿՆԵՐ

Այսօր ձեր նյարդայնությունը շատ մեծ կլինի: Սովորեք կառավարել սեփական հույզերը: Ընդհանուր առմամբ սպասվում են տհաճություններ: Այսօր ամեն կերպ խուսափեք մերձավորների հետ հարաբերությունների պարզումից: Հույզեր շատ-շատ կլինեն:

Արեգակն ակտիվացել է

Առաջիկա շաբաթում անակնկալ է սպասվում բնության սիրահարներին ու աստղագետներին: Նրանք կարող են հետեւել տիեզերական բացառիկ երեւույթի՝ կենդանակերպային լուսարձակման: Դրա բարձրագույն կետը կլինի փետրվարի 15-ին, երբ Կենդանակերպի համաստեղություններով անցնող երկար, արծաթավուն գիծ հիշեցնող այդ երկնային ֆենոմենը հնարավոր կլինի նկատել անզեն աչքով՝ երկնքի արեւմուտքում:

Գիտնականները սպասում են, որ այս տարի լուսարձակումն անսովոր պայծառ կլինի, քանի որ վերջին ժամանակներս Արեգակը կարծես ավելի է ակտիվացել: Արդյունքում երկրի վրա այս օրերին տեղի են ունենում ջերմաստիճանի կտրուկ տատանումներ, ուժեղ քամիներ:

Ն. Հ.

Խաչբառ

1

Մայրաքաղաքը Բրյուսելն է
Մոնտեսքյո, Վոլտեր, ...
Փոքրի հականիշը
Մատիտի «քանաքոտ ընկերը»
Դռան փական, հին Ապարան
Հասարակ կարպետ
1
Քաղաքական «աշխատող»
Սկուտեղը խոսակցականում
Նվագախմբի «տիրացուն»
«Անդրաշխարհիկ» գետ
Խմելու ջրի «մաքրիչ»
Հունական «ճառագայթող» տառ
Դրամի պարկիկ
«Նյութվող» ննջություն
Առավոտ, արեւածագ
Ֆարինգիտի «թիրախը»
Հարգանքի «հարեւանը»
Ապտակի «նշանակետը»
Կատարյալ անհատի կերպար
Միրեյ ...
Տարվա հինգերորդ ամիսը
Բալու՝ արջ, Շերխան ...
Կավագործ վարպետ
... Ցետկին
Լարում՝ վոլտ, հզորություն՝ ...
Արաբ իշխան
Լեռնային հնդկահավ
Հովսեփի կինը, Նազովրեցու մայրը
Մսի «տնական պահածո»
Ֆրանսիայի ամենաերկար գետը

2

Լեգենդար երգիչ Ֆրենկ ...
Սունկի սաղմնային վիճակ
... Դովլաթյան
Հեթանոսական զոհասեղան
Մաֆիոզի «նախիրը»
3
Ճակատ, բայց շենքի համար
Աղթամարի «լճային հասցեն»
Եկեղեցական «դիետա»
Քաղաք Կամայի ափին
Մեծարանքը այլ կերպ
«Ռուս-դանիացի» ծովագնացը
Մեղվի պես խայթող բույս
Նորվեգիայի «Շիլլերը»
Ջաջուռի նաղաշը
Ճյուղագուրկ ծառաբուն
Սառնարանային «ինքնանջատիչ»
Համ Մաուսը, համ էլ Ռուբքը
Էլեկտրական հարիչ
Մայիսյան, կոլորադյան
Ճանի «այլընտրանքը»
Ատաղձագործական «փորիչ»
«... Ալկո»
Զորավար Անդրանիկի «գյուղը»
Աթոս, Պորտոս, ...
Աղցանի «հումք»
Բարորակ ուռուցք
Պատանդ
Ռազմաշունչ հնդկացի
Սառի հոմանիշը
... Գեւարա
Դրսեւորված ջանք
2
Միաբջիջ կենդանի
Կանադայի «կից» ԱՄՆ նահանգ
Բացած սպիրտ
Բնաջնջում, կոտորած, ...

3

սկանվորդ

1

2

- Ճապոնական «Ֆիլիպս»
- Չղջեհի «աննշան սադրիչը»
- Խորովածի «սառը զենք»
- ... Դավիթաշվիլի
- Գուսանը չէ, են մյուսը
- Սան-Ֆրանցիսկոյի արվարձանը
- «Կարպատների» քաղաքը
- Վճռաբեկ դատարան
- Հարպունով որսվող կաքնասուն
- Կոճին փաթաթվածը
- Անտառի արեւազուրկ մաս
- Եվայի մրցակցուհին
- Կեչազգի ծառ
- Եւ ցուլ, եւ ինքնաթիռ
- Կուտուրյեական «ամսագիր»
- Եգիպտական «մագաղաթ»
- Քարի մանր կտորտանք
- Դրայզեր, «... Քերրի»
- Միջազգային կինոփառատոն
- ... Մարիոտի օրենք
- Աղ դրած, ծխահարած միս
- Փոքրիկ զանգ
- Անարխիզմի հիմնադիր Միխայիլը
- Քանոնով արված «խզբզանք»
- Հունական այբը
- Նոր ... կամ Ամանոր
- Բնորոշ է չափածոյին
- 1
- Եւ կապ, եւ խնդրանք
- Զեփյուռ, հովիկ
- 4
- Կենդանու ծիրան
- Աղվամազի բարակ շերտ
- Մկան բնի մուտք
- Դերասանուհի ... Թայլեր
- Բանկից վերցվող պարտք
- Կովկասյան վերնահագուստ
- Էդիտ Պիաֆի հայրենիքը
- Դիաբետիկի սննդային ռեժիմը
- Հանցագործների «քննությունը»
- «Բրաքիոն ... սերվիս»
- «Չխոսկան» պարտիզանուհին
- «Ռազմամանկական» մետաղ
- Տրամաբանական մտահանգում
- Մսրա Մելիքի զավազանը
- 3
- Սադամի երկիրը
- Կանտ, ..., Ֆոյերբախ
- Սիտե, վակի, թատրոն
- Մետաղ «Բելի ցեղից»
- Կրոնավորի սրածայր գլխարկ
- Նուրբ «չիր»
- Շոտլանդացի գրող Վալտեր ...
- Ամառվա գործ, ձմեռվա պաշար
- ... Մեծուրի
- Բանաստեղծ գրիչ. Նկարիչ ...
- Ասեղուլունքի «բիզնեսմեն»
- Սեքախաղի «լեզուն»
- Բուտահյութով սնվող միջատ
- Կարճ մեկ հովատակով
- Բարձր լարումից դա «զգում է»
- Սրտի գլխավոր «խողովակը»
- Կրասնոդար Սոչի Լիտվա ...
- Քարե զանգված
- Լճերին սնողը
- Ջութակի աղեղի մազը
- «06» մեքենա
- Ֆայտոն Ալեքի «գործի անունը»...
- Համազգային «այո» կամ «ոչ»
- «Անհոգի» կախարդ
- Ամեն ինչ կամ ...
- Հոգեւոր կենտրոն Տիբեթում
- Կադրային զինվորական
- Խաղաթղթի աղյուսաձեւ նիշը
- Բարին նրան միշտ հաղթում է
- «Շորորացող» թռչուն
- 1-ին կարգի «արյունատեր»
- Հաստ կտոր, քաղիք
- «Արծաթամետ» քար
- Ջրաշար, դրագում, ...
- Դերասանուհի ... Սովարի
- Ամերիկյան ագարակ
- Ռուսների ծովային «Սուվորովը»
- Գլխաշոր ուսերին
- Քյավառի նախկին անվանումը
- Ձիու համաչափ ընթացք
- Աբխազական քաղաք
- Ֆուտբոլային «մական»
- «Գլխի ընկնելու» գործընթաց
- «Սյուդ», «Հրայր Անտոնյան», ...
- Միայն երգիչը հերիք չէ
- 1909թ. կոտորածի քաղաքը
- Դղումը Մոխրոտի համար
- Կտուր, ծյուր, ծածկոց
- «Ուտոպիա»
- Էլի սանձ է
- Գրչային «վառելանյութ»
- «Հարսանքածին» բարեկամ
- Չիպոլինոն որպես բույս
- Թեւավոր ձի
- Կտակը վավերացնողը
- Հեքիաթային «թռչող փալաս»
- Սաֆիայի «բաժանմունք»
- Ռումինական արժույթ
- ... Ոսկանյան
- Փայտի մեջ խրվող փայտ
- :-ռսեն, «Տիկնիկների տուն»
- Համը զգացող բերանամաս
- Սեւին «սագական» խեժ
- Կայենի ժառանգը
- Արաքսի «ծածկանուններից»
- Եւ կլիմայական, եւ շալվարի
- Փայտ տաշեղ, մետաղ ...
- «Սուսերամարտի ուսուցիչը»
- Լոնդոնի գործարար «սիրտը»
- Լաբորանտի անշունչ «օգնականը»

3

4

5

ՕՐՎԱ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

Հայաստան մատակարարվող գազի ծավալը պահպանվում է

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարի 11-ի դրությամբ ԻՏԵՌԱ ընկերության կողմից Հայաստան առաքվող գազի ծավալը մնում է անփոփոխ՝ օրական 5,2 մլն խորանարդ մետր: Ըստ էներգետիկայի նախարարության լրատվական վարչության, ներկայումս պարտքերի մարման կապակցությամբ շարունակվում են բանակցությունները հայկական կողմի եւ ԻՏԵՐԱ- յի միջեւ: Հայկական կողմը բանակցում է նաեւ ֆինանսական ընկերությունների հետ եւ հնարավոր է պարտքը մարվի փոխասվության կամ վարկի միջոցով: Բացի այդ, այսօր Հայաստանը սկսում է կատարել հանրապետություն առաքվող գազի դիմաց փետրվար ամսվա ընթացիկ վճարումները: Նշվեց նաեւ, որ հունվարի ստացած գազի ամբողջ գումարը՝ 3,8 մլն դոլար, ամբողջությամբ վճարվել է: Իսկ ԻՏԵՌԱ-յին Հայաստանի ունեցած դրամային ընդհանուր պարտքը կազմում է 8,7 մլն դոլար:

Պապական նվիրակ է նշանակվել Վրաստանում, Ադրբեջանում եւ Հայաստանում

ՎԱՏԻԿԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հռոմի պապ Հովհաննես Պողոս երկրորդը հաստատել է Սուրբ Աթոռի վարչակազմի առաջարկությունը եպիսկոպոս Կլաուդիո Գուջերոտտիին Վրաստանում, Ադրբեջանում եւ Հայաստանում պապական նվիրակ նշանակելու մասին: 40-ամյա կաթոլիկ բարձրաստիճան հոգեւորական մոնսենյոր Գուջերոտտին բարձրագույն աստվածաբանական կրթություն է ստացել Հռոմում եւ ավարտել է Վենետիկի պետական համալսարանի արեւելյան բաժանմունքը: Նա ազատ խոսում է ռուսերեն, հայերեն եւ վրացերեն, չհաշված, հասկանալի է, լատիներենը: Նա Հովհաննես Պողոս երկրորդ պապին ուղեկցել է Հնդկաստան եւ Վրաստան, իսկ հետո՝ Ղազախստան եւ Հայաստան կատարած հովվապետական ուղեւորությունների ժամանակ: Նստավայրը՝ Թբիլիսի:

ՀՀ գլխավոր դատախազությունը խոստանում է «կանխիչ միջոցներ ձեռնարկել» «Արմենտելի» դեմ

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ գլխավոր դատախազությունը կանխիչ միջոցներ է ձեռնարկելու «Արմենտելի» պատճառած վնասը հատուցելու ուղղությամբ: Այս մասին հայտնեց դատախազության Պետական շահերի պաշտպանության վարչության պետ Գեւորգ Դանիելյանը:

Փետրվարի 8-ին ՀՀ գլխավոր դատախազությունում ստացվել է ՀՀ արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանի դիմումը, որում նա արձանագրում է «Արմենտելի» կողմից ՀՀ կառավարության հետ բանակցությունների արդյունքում իրավաբանական անձանց տրամադրվող ծառայությունների սակագների հարցում ձեռք բերված պայմանավորվածության կանխամտածված խախտում: Նախարարը գտնում է, որ «Արմենտելը» փորձում է իրավաբանական անձանցից անհարկի գանձել ավելացված արժեքի հարկը, մինչդեռ ըստ 60-օրյա բանակցությունների արդյունքում հունվարին ձեռք բերված պայմանավորվածության, այդ հարկը ներառվում է բաժանորդավարձի գումարի՝ 2700 դրամի մեջ: Դատախազության Պետական շահերի պաշտպանության վարչությունը նյութեր է նախապատրաստում դիմումում բարձրացված հարցերը լուծելու համար:

Իսկ մինչ այդ, «Արմենտելի» տնօրենի հրամանի համաձայն, իրավաբանական անձ հանդիսացող բաժանորդները վճարելու են հայտարարված գումարներից 20%-ով ավելի: «Արմենտելից» ստացված տեղեկությունների համաձայն, փետրվարի 1-ից իրավաբանական անձանց կողմից վճարվելիք 2700 դրամ բաժանորդային վարձին գումարվելու է եւս 20% ԱԱՀ-ն: Ներառված չէ նաեւ իրավաբանական անձանց կողմից ռոդեավճարի փոխարեն մուծվող միանվագ գումարում, որը կազմում է 5100 դրամ: Ասվածը չի վերաբերում ֆիզիկական անձանց, նրանց դեպքում հայտարարված վճարների գումարների մեջ ԱԱՀ-ն ներառված է:

«Արմենտելի» ներկայացուցիչը, վկայակոչելով ընկերության գլխավոր գործադիր տնօրեն Նիկոլոս Յորդուլասին, հայտնեց, որ հիշյալ բանակցությունների ընթացքում իրավաբանական անձ հանդիսացող բաժանորդների վարձավճարների սակագներում ԱԱՀ-ի ներառման հարցը ընդհանրապես չի քննարկվել: Ըստ նրա, հունական կողմը համոզված է եղել, որ «Արմենտելին» տրամադրված թիվ 60 լիցենզիայում ամրագրված մոտեցումը, համաձայն որի իրավաբանական անձինք վճարում էին ԱՄՆ 5 դոլարին համարժեք գումար գումարած 20% ԱԱՀ, պահպանվելու է:

«Արեւային էներգիայով հովացման եւ ջեռուցման համակարգի նախագծում եւ տեղադրում» ծրագրի շնորհանդես-սեմինար

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը (ՀԱՀ) փետրվարի 14-ին կազմակերպում է Հայաստանում առաջին անգամ իրականացված արեւային էներգիայով հովացման եւ ջեռուցման համակարգի կիրառման ծրագրի շնորհանդես-սեմինարը: Այն տեղի կունենա ՀԱՀ-ի փոքր դահլիճում (Մարշալ Բաղրամյան 40, 5-րդ հարկ), ժամը 10:00-ին:

Ծրագիրն իրականացավ հինգ կազմակերպությունների համագործակցության շնորհիվ, որոնք են. Դեր-Ինեշի (Պորտուգալիա), Իսե-Ֆրաունհոֆեր (Գերմանիա), Ինստր Սոլար կենտրոն (Ռուսաստան), Կոնտակտ-Ա (Հայաստան) եւ Հայաստանի ամերիկյան համալսարան:

Ըստ իրականացված ծրագրի, համալսարանի 7-րդ տեխնիկական հարկում տեղակայվել է հատուկ համակարգ, որն արեւային էներգիայի կիրառմամբ համալսարանի փոքր դահլիճն ապահովել է թե ջեռուցմամբ եւ թե հովացմամբ:

Շնորհանդես-սեմինարի ընթացքում ներկաները կծանոթանան ծրագրի մանրամասներին եւ տեխնիկական համակարգի աշխատանքի սկզբունքներին:

ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

ACBA բանկը

Տրամադրում է արտոնյալ վարկեր փոքր ու միջին բիզնեսով զբաղվող կազմակերպություններին և անհատ ձեռներեցներին:
Վարկերը տրամադրվում են ՀՀ դրամով,
գործում է գրավների ճկուն համակարգ:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք ACBA բանկ

ք.Երևան, Բայրոնի 1
(Պետական Կոնսերվատորիայի հարևանությամբ)
Հեռ. 52 51 42, 56 58 58, 56 85 85

ACBA BANK
ՀԱՅԳՅՈՒՂՓՈԽԲԱՆԿ
Միասին դեպի բարեկեցություն

USAID

ԱՄՆ ՄԶԳ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ
ԴԱՏԱԻՐԱՎԱԿԱՆ ԵՎ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՎՈՒՄ Է ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐԻ ՄՐՑՈՒՅԹ

Քեմոնիքս ինտերնեշնլը հայտարարում է դրամաշնորհների բաց մրցույթ: Մրցույթի նպատակն է ֆինանսական աջակցություն տրամադրել այն ծրագրերին, որոնք կխթանեն Հայաստանի Հանրապետությունում կայուն եւ արդյունավետ իրավաբանական օգնության համակարգի ձեւավորումը: Մրցույթին կարող են մասնակցել հայկական ոչ պետական ոչ առեւտրային կազմակերպությունները: Մրցույթը կազմակերպվում է Հայաստանում դատաիրավական եւ տնտեսական օրենսդրության բարեփոխումների ծրագրի շրջանակներում եւ ֆինանսավորվում է Միացյալ Նահանգների Միջազգային զարգացման գործակալության կողմից:

Մանրամասն տեղեկությունների եւ հայտերի ձեւերը ստանալու համար խնդրում ենք դիմել Քեմոնիքսի երեւանյան գրասենյակ հետեւյալ հասցեով՝

ՀՀ, Երեւան, Պռոշյան փող., 1-ին նրբանցք, տուն 32

հեռ.՝ (3741) 54 51 21, (3741) 54 52 22
(3741) 27 33 01, (3741) 27 17 32
է-կապ. cmonic@arminco.com

"РАДИО ВАН" "РАДИО ВАН" "РАДИО ВАН" "РАДИО ВАН" "РАДИО ВАН" "РАДИО ВАН"

РАДИО RADIO VAN FM 103 ВАН

поздравляет всех с днем Влюбленных,
с днем Святого Валентина!
Желаем Вам чистой и светлой любви!
Ток-шоу в прямом эфире радиостанции
"Радио Ван" FM103.0
"LOVE STORY" слушайте
14 февраля в 15.00

TAXI Liza

Фиксированные цены до аэропорта.
Предоставляются водители для вождения ваших машин

1 км- 70 драм

КРУГЛОСУТОЧНО
Машина подъедет к клиенту бесплатно

Музыкальный заказ на radio VAN FM 103.0

☎ 540044

Ազգ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՌԱՋԱՐԿ
ՕՐԱԹԵՐԹԻ ՏՆՕՐԵՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է

թերթի վաճառքով զբաղվող անձանց եւ գովազդային գործակալների՝ փոխշահավետ համագործակցության:

☎ 52-93-53

«Ազգ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան 11. 02. 2002 Գինը՝ 100 դրամ